

T.C.

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

**İMROZ ŞARKILARININ TOPLUMSAL BELLEK, KİMLİK
İFŞASI VE ADA KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ:
MİLLİYETÇİLİK AKIMLARI VE KIBRIS OLAYLARININ
GÖLGESİNDE ŞEKİLLENEN ÖZNEL BİR REPERTUVAR
VE GÜNÜMÜZE UZANAN İCRA VE AKTARIM
PRATİKLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

MURAT ARCUN TANJU

İSTANBUL, 2017

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SES TEKNOLOJİLERİ TÜRKÇE TEZLİ CAZ

**İMROZ ŞARKILARININ TOPLUMSAL BELLEK,
KİMLİK İFŞASI VE ADA KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ:
MİLLİYETÇİLİK AKIMLARI VE KIBRIS
OLAYLARININ GÖLGESİNDE ŞEKİLLENEN
ÖZNEL BİR REPERTUVAR VE GÜNÜMÜZE
UZANAN İCRA VE AKTARIM PRATİKLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

MURAT ARCUN TANJU

Tez Danışmanı: Doç. Dr. H. ALPER MARAL

İSTANBUL, 2017

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
SES TEKNOLOJİLERİ TÜRKÇE TEZLİ CAZ

Tezin Adı: İmroz şarkılarının toplumsal bellek, kimlik ifşası ve ada kültüründeki yeri: Milliyetçilik akımları ve Kıbrıs olaylarının gölgesinde şekillenen öznel bir repertuvar ve günümüze uzanan icra ve aktarım pratikleri

Öğrencinin Adı Soyadı: Murat Arcun Tanju

Tez Savunma Tarihi: 23 Mayıs 2017

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartların yerine getirmiş olduğu Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından onaylanmıştır.

İmza

Ünvan, Ad ve SOYADI

Enstitü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğunu onaylıyorum.

İmza

Yesim Pekiner

Ünvan, Adı ve SOYADI

Program Koordinatörü

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmzalar

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Hakkı Alper MARAL

Üye

Yard. Doç. Dr. Yahya Burak TAMER

Üye

Doç. Dr. Can Karadoğan

ÖNSÖZ

Bu çalışmada binlerce yıldır yaşadıkları yurtlarını terk etmek zorunda kalan İmrozluların kültürlerinin ve kimliklerinin önemli bir kısmını oluşturan müziklerinin kayıt altına alınması suretiyle, bu müziğin karşı karşıya kaldığı unutulma tehdidine karşı bir nebze olsun önlem alınması hedeflenmiştir.

Üç yıldır üzerinde çalıştığım bu konudaki ürünün ortaya çıkmasında pek çok kişinin emeği ve katkısı oldu: Konunun belirlenmesine ve akademik bir çerçeveye oturtulmasına yön veren, belirlediği yüksek standartlarla itici güç sağlayan ve yardımlarını esirgemeyen saygıdeğer danışman hocam Doç. Dr. H. Alper Maral'a; İmroz müzik kültürünün son temsilcisi olarak eski günlerdeki adetleri anlatan, şarkıları hatırlayan, her fırsatta yaptığımız çalışmalarda sabırla öğreten, şarkı sözlerini özenle toplayarak ve yazarak bir arada tutan Timoleon Çaknis'e; Arşivindeki eski ses kayıtlarını açarak çalışma açısından hayati önem taşıyan kaynakları sağlayan, İmroz müziği ve kültürü hakkındaki bilgilerini aktaran Stelyo Berber'e; Yıllardır Timoleon Çaknis ile yaptığı çalışmalar sırasında sabırla şarkıları öğrenen ve canlı ses kayıtları alan, adanın müziği ve tarihi hakkındaki hikayeleri aktaran Kemal Yazgan'a; Eski ses kayıtlarındaki diyalogların Rumca yazıya dökülmesinde yardımcı olan Özel Gökçeada Rum Lisesi Müdürü İoakim Kamburopulos, öğretmenlerinden Anthoula Kosta, Georgios Kotsimbos ve Maria Chanlidou'ya; öğrencilerinden Danai Vantsou, Martha Yorgiu, Katerina Kutra, Georgios Gaitanidis, Theodoros Frangatzis, Nikolaos Katakalos, Vasiliki Katakalu, Efi İspilioti, Lydia Vantsou, Konstantina Ganatou, Markella Yorgiu, Efstathios Spiliotis ve Georgia Buluda'ya; Özel Zoğrafyon Rum Lisesinin Müdürü Yannis Demirtzoglou, büro çalışanları ve öğretmenlerinden Anna Psaropulos, Elisavet Tsiranidou ve Zoi Mamasıs'e; Bademli köyü muhtarı Argiris Bahçevanis ve köy sakinlerinden Işıl Urfalı'ya; İmroz'a ait kelimeler nedeniyle diyaloglar yazıya dökülürken oluşan hataları düzelten ve Rumca yazıya dökülmüş diyalogları Türkçe'ye çeviren Katina Karanikola'ya; Mülakat için zamanını ayırarak eski günlerdeki hayatın müzikle ilişkisini anlatan Sotiris Dayanis, Mavrianos Dayanis ve ailesine; Şarkı sözlerini bilgisayar ortamına geçiren Helin Özeren'e; Arşivindeki resim ve video kayıtlarını paylaşan Prof. Dr. Güliz Beşe Erginsoy'a; Eski ses

kayıtlarından gürültünün temizlenmesi için yardımcı olan Sarp İnceis'e; Adanın müzik kültürü konusunda bana ilk bilgileri aktarıp çalışmaya başlamama ön ayak olan, Gökçeada Kayıkaki belgeselinin yaratıcısı Kadir Ruşen'e; Dernek arşivindeki resimleri paylaşan Kostas Hristoforidis ve İmrozlular Derneği'ne çok teşekkür ederim. Yukarıda adı geçenlerin yardımı olmadan bu ürünün ortaya çıkması mümkün olamazdı.

ÖZET

İMROZ ŞARKILARININ TOPLUMSAL BELLEK, KİMLİK İFŞASI VE ADA
KÜLTÜRÜNDEKİ YERİ:
MİLLİYETÇİLİK AKIMLARI VE KIBRIS OLAYLARININ GÖLGESİNDE
ŞEKİLLENEN ÖZNEL BİR REPERTUVAR VE GÜNÜMÜZE UZANAN İCRA VE
AKTARIM PRATİKLERİ

Murat Arcun Tanju

Ses Teknolojileri Türkçe Tezli Caz
Tez Danışmanı: Doç. Dr. H. Alper Maral

Mayıs 2017, 100 Sayfa

İmroz, Ege Denizi'nin Kuzeyinde yer alan ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde kalan bir adadır. Tarihsel kaynaklara ve arkeolojik bulgulara dayanarak adanın M.Ö. 3000 yıllarından itibaren yerleşim yeri olarak kullanıldığı söylenebilir. Tarih boyunca pek çok farklı uygarlığın hakimiyetine giren adanın kültürü farklı etkiler altında kalarak şekillenmiştir. I. Dünya Savaşı ve takip eden yıllarda hareketli bir dönemden geçtikten sonra 1923 yılındaki Lozan Antlaşması ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanı ile adadaki yaşam yeni bir sürece girmiştir. Hem Yunanistan hem de Türkiye tarafındaki ortak ve homojen bir kültüre dayanan ulus-devlet kurma çabaları, ada halkının kendi içine kapalı bir hayat sürmesine neden olarak adada kendine has bir kültür oluşmasına zemin hazırlamıştır. İmroz ve Bozcaada 1923 Nüfus Mübadelesinin kapsamı dışında tutulmasına rağmen, Yunanistan ve Türkiye'nin Ege Denizindeki adalar üzerindeki stratejik pazarlıkları nedeniyle bir devlet tarafından tam olarak sahiplenilmemiştir. 1960'lı yıllardan itibaren alevlenen Kıbrıs sorunuyla birlikte Türkiye'nin İmroz halkına karşı takındığı tavrın yaşam koşullarını dayanılmaz hale getirmesi nedeniyle toplu göçler yaşanmıştır.

Hristiyan Ortodoks kimliği adada baskındır. Ancak ada üzerinde hakimiyet kuran farklı uygarlıkların etkileri kültürü farklılaştırmıştır. Müzik ve dans, İmroz kültürünün

ayrılmaz bir parçası ve taşıyıcısıdır. Düğünler, panayır ve isim günleri kutlamalarında toplu halde yemek yiyerek dans edilir. Yılım neredeyse her gününe denk gelen bu kutlamalar ada halkının tek eğlencesini oluşturur. Müzisyenlik aileler tarafından teşvik edilmiş, kısıtlı imkanlara rağmen liderlik eden birkaç öğretmen sayesinde çocuklar müzik eğitimi almayı başarabilmişlerdir.

Bu çalışmada göçler nedeniyle unutulma tehdidi altında kalmış bir kültürün müziğinin kayıt altına alınması hedeflenmiştir. Her ne kadar kulaktan kulağa bugüne ulaşmayı başaran şarkıların hangisinin İmroz adasında bestelendiğini kesin olarak belirlemek mümkün olmasa da bu şarkıların ada halkının belleği ve kimliğinde önemli bir yer tuttuğu açıktır.

Anahtar Kelimeler: İmroz, Müzik, Ada, Kültür, Rum

ABSTRACT

THE PLACE OF IMBROS ISLAND'S SONGS IN SOCIAL MEMORY, IDENTITY
DISCLOSURE AND THE ISLAND'S CULTURE:
A SUBJECTIVE REPERTOIRE FORMED UNDER THE SHADOW OF THE
NATIONALISTIC MOVEMENTS AND THE CYPRUS EVENTS AND ITS
PERFORMANCE HERITAGE

Murat Arcun Tanju

Audio Technologies - Jazz

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. H. Alper Maral

May 2017, 100 pages

Imbros is an island located in the North of Aegean Sea and is part of Republic of Turkey's territory. Based on historical resources and archeological findings the island has been inhabited since 3000 B.C. Its culture has been shaped under the influence of many civilizations dominated the island throughout the history. During World War I and the following years the island witnessed a lot of changes and period starting with the Treaty of Lausanne and the declaration of Republic of Turkey on 1923 proved to be a new era for the islanders. Both Greece and the Republic of Turkey were trying to create a nation-state that is based on a singular identity and a monolithic culture. Although Imbros and Tenedos islands were exempt from the 1923 Population Exchange, due to the strategic negotiations between Greece and Turkey over the domination of Aegean islands, Imbros people were not actually parented by a nation. As a result of these practices Imbros island remained isolated from the outside world. Turkey's practices on Imbros after Cyprus problems started in the 1960s deteriorated the living conditions to an unbearable level and resulted in mass migrations.

Christian Orthodox identity is dominant on the island. However, the effects of different civilizations dominating the island differentiated its culture. Music and dance is an integral part, the main means of entertainment and the carrier of Imbros culture. People

come together to eat and dance on every occasion: panayirs, weddings and Orthodox name days. It was so frequent that it was not a surprise to come across a celebration everyday. Music education has been promoted by the families, despite the limited availability of education children managed to take lessons from a few teachers playing the lead role.

In this study, the intention is to record the music of a culture in writing which has been under the threat of oblivion due to mass migrations. These songs have reached today through oral tradition and known by few elderly musicians who are still alive. Although it is not possible to determine with certainty whether a particular song is originated from the island Imbros, it is for certain that those songs constituted a significant part of its culture.

Keywords: Imbros, Greek, Island, Music, Culture

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER.....	x
1. GİRİŞ	1
2. KAYNAK ARAŞTIRMASI.....	3
2.1 İMROZ'UN TARİHİ	3
2.1.1 Antik Çağ'dan Ortaçağlar'a İmroz	3
2.1.2 Osmanlı Dönemi	5
2.1.3 Lozan Konferansı ve Sonrası	7
2.1.4 1930-1963 Dönemi	12
2.1.5 1963 Yılı ve Sonrası	14
2.1.6 Cumhuriyet Rejiminin ve Nüfus Mübadelesinin Etkileri	16
2.1.7 İmroz'da Dini İnanç ve Kültür	18
2.1.8 Kültürün Taşıyıcısı Olarak Müzik.....	20
3. VERİ VE YÖNTEM	22
3.1 İMROZ'DA KARŞILAŞILAN MÜZİK TÜRLERİ VE RİTMLERİ	22
3.2 İMROZ MÜZİĞİNDE KULLANILAN ÇALGILAR	22
3.3 İMROZLU MÜZİSYENLER	23
3.4 ESKİ KAYITLARIN DİJİTAL ORTAMA AKTARIMI VE GÜRÜLTÜ ...	27
AZALTMA.....	27
4. BULGULAR.....	31
4.1 ŞARKI SÖZLERİ	31
4.1.1 Αγριδια.....	31
4.1.2 Αν Ειχα Κριση	32
4.1.3 Απ'το Ερημο Μου Στρωμα - (4/4 Εριταρεζιο - San Τανγκο).....	33
4.1.4 Γαμιωτικο Βαλς Ιμβρου.....	34
4.1.5 Γανουτζησ Χαρανια Μπαλονι (2/4 Μπαγιων).....	35
4.1.6 Ελαφρύσ Καρσιλαμασ.....	35
4.1.7 Εμβατηριο Γαμου	36
4.1.8 Ενα Περιστερακι (Χορός Ιμβριώτικος) (Α' Φάση).....	37
4.1.9 Ενθυμησου	38
4.1.10 Αşkıım (Έρωτας).....	39

4.1.11 Θα Φυγω Κι Εχε Γεια (Σε Ρυθμό Βαλς).....	40
4.1.12 Καλαμια Ιμβρου Σχοινοιδιου.....	41
4.1.13 Μουσμουλια	42
4.1.14 Ντο - Βαρυσ Καρσιλαμας - Ζειπρεκικο.....	43
4.1.15 Νυφκάτος	44
4.1.16 Ο Μαις (2/4 Μέσα Έξω - Κ' Παιδικο).....	45
4.1.17 Οπλες (Συρτομπαλος)	46
4.1.18 Τι Τα Θελω Εγω Τα Δαση.....	47
4.1.19 Παιξε Κατι Για Με - (Επιτραπεζιο - 4/4 - Σαν Τανγκο)	48
4.1.20 Παναγια Πρωτευουσα	49
4.1.21 Παπα Μανωλη - (Ελευθερο - Αργο Βαλς 3/4)	50
4.1.22 Ρε - (Βαρυσ Καρσιλαμας).....	51
4.1.23 Σουσανα	52
4.1.24 Σύμβολο Αρασιανη	53
4.1.25 Τενεδιογλα	54
4.1.26 Το Ελενακι - Καλοματιανο.....	55
4.1.27 Τρεις Φιλοι (4/4 Επιτραπεζιο - Σαν Τανγκο).....	56
4.1.28 Τσανακαλιωτισσα.....	57
4.1.29 Χελιδονακι Θα Γενω (Καλαματιανο).....	58
4.1.30 Ως Πτηγον (Βαλς)	59
4.2 ŞARKI TRANSKRİPSİYONLARI	61
4.2.1 Γαιδα.....	61
4.2.2 Χαλεποι Καιροι.....	62
4.2.3 Χασαπικο	63
4.2.4 Καικακι.....	64
4.2.5 Κοντο Το Φουστανακι Σου	65
4.2.6 Λιμνιος	66
4.2.7 Πλισταριο.....	67
4.2.8 Ρε.....	68
4.2.9 Τι Τα Θελω Εγω Τα Δαση.....	70
4.2.10 Τρεις Φιλοι.....	71

4.2.11 Μαρουλιώ	72
5. TARTIŞMA.....	73
6. SONUÇ.....	74
KAYNAKÇA.....	75
EKLER.....	77
EK 1: İMROZ'DAN RESİMLER	78
EK 2: TRANSKRİPSİYON ÇALIŞMALARINDAN ÖRNEK.....	82
EK 3: TİMOLEON ÇAKNİS ŞARKI SÖZÜ KOLEKSİYONUNDAN ÖRNEKLER	83
EK 4: DVD EKİNDEKİ SES KAYITLARININ LİSTESİ.....	90
EK 5: İMROZ HARİTALARI	91
ÖZGEÇMİŞ	100

ŞEKİLLER

Şekil 3.1: Gürültü olarak tanımlanacak kısmın işaretlenmesi.....	28
Şekil 3.2: Gürültünün RX3 Denoiser aracına tanıtılması.....	28
Şekil 3.3: Tanımlanan gürültünün orijinal kayıttan filtrelenmesi	29
Şekil 3.4: Gürültüsü bastırılmış kayıt görüntüsü	29
Şekil 3.5: Eşitleme işlemi.....	30

1. GİRİŞ

İmroz ya da Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin 1970 yılında değiştirdiği adıyla Gökçeada, Çanakkale Boğazı'nın Ege Denizi çıkışında yer alır. Adanın ilçe merkezinin koordinatları 40°10'39.9" Kuzey enlemi ve 25°50'21.2" Doğu boylamı ile verilir.

İmroz eski çağlardan itibaren Pelasg, Pers, Atina, Roma, Bizans, Venedik, Ceneviz, Haçlı, Osmanlı İmparatorluğu ve Yunan Krallığı arasında el değiştirmiş, 20. yüzyıldan itibaren hem Türkiye ve Yunanistan'ın ulus-devlet kurma politikaları, hem de ulaşım olanaklarının kısıtlı olması nedeniyle izole kalmıştır. Ada, 1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti'ne geçtikten sonra kapalı ekonomisiyle kendini geçindiren bir yapıya sahip olmuş; halkı tarım ve hayvancılığa dayanan kırsal bir hayat sürüp dışarıdan pek bir desteğe ihtiyaç duymamıştır. İstanbul ile olan ilişkiler sayesinde modernleşmenin etkileri adada az da olsa hissedilmiş, her köyde bir sinema, toplamda iki tane spor kulübü açılmış; İstanbul'da *İmroz* dergisi ve *İmroz'un Sesi* gazetesi yayınlanmış olsa da, bunlar ada halkının izole bir kırsal hayat yaşadığı gerçeğini değiştirmemiştir.

Bu içe kapalılık döneminde neredeyse tek eğlence kaynağı olan müzik, aynı zamanda ada kültürünün başat ögesidir. İmroz küçük bir ada olmasına rağmen buradan çok sayıda müzisyen, özgün besteci yetişmiştir. Aileler, çocuklarını müziğe teşvik etmiştir. Müziği mektupla uzaktan öğrenen bir öğretmen, çok sayıda genci yetiştirmiştir. Adanın geçmişini bilen yaşlılar öğrencilerin bu öğretmenden ders alabilmek için eşek sırtında 20 km yol gitmeyi göze aldıklarını aktarırlar.

Ağustos ayının ortasına denk gelen Meryem Ana kutlamaları; her köy için ayrı güne denk gelecek şekilde Panayır (Meryem Ananın göğe yüklediği için kutlama) adı verilen geniş katılımlı eğlenceler; düğünler, isim günleri, adada çok sayıda bulunan kır kiliseleri için düzenlenen küçük panayırlar hesaba katıldığında neredeyse yılın her günü müzikli bir kutlamanın yapıldığı ortaya çıkmaktadır. Buralarda beraber yemek yenir, içki içilir ve dans edilirdi. Bu eğlenceler çoğu zaman güneş doğana kadar hattâ bazen birkaç gün boyunca devam ederdi. Müziğin işlevsel konumunu yansıtmaktadır.

1964 yılında Kıbrıs olaylarının başlaması ada Rumlarını göçe zorlayan bir dizi gelişmeyi tetiklemiştir. Anavatanlarını terk etmekten başka seçenekleri kalmayan yerli halk dünyanın dört bir tarafına dağılmış, zorunlu göçle birlikte adanın kendine özgü kültürü yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Yunanistan ve diğer ülkelerde yetişen yeni nesiller yaşadıkları ülkenin kültürü ile büyüdüğü için İmroz kültürünün temsilcileri oldukları iddia edilemez. Bu kopuş 1964 öncesini hatırlayan yaşlıların sözlü anlatımına dayanan kaynakları¹ da sınırlayan faktördür.

1990'lı yıllardan itibaren Türkiye'nin yumuşayan politikası sayesinde tekrar kutlanmaya başlayan Ağustos ortasındaki Panayıra katılım her yıl artmış ve İmroz kökenli genç nesiller arasında bir gelenek haline gelmiştir.

Bu çalışmada, anılan süreçte unutulma tehdidi altındaki İmroz kültürünün ayrılmaz bir parçası olan ada müziği üzerine odaklanılmış, kulaktan kulağa bugüne ulaşan şarkıların sözleri ve müzikleri kayıt altına alınarak korunması hedeflenmiştir. Halen (2017) sağ olan, eski müzik geleneğinin son temsilcisi, kemancı Timoleon Çaknis yapılan yüz yüze görüşmeler ve çalışmalar; daha genç nesilden olmasına rağmen yaptığı araştırmalarla müziğin ayakta kalmasına destek olan Stelyo Berber ile yapılan işbirliği; sanatçının arşivinde yer alan 1960-1995 yılları arasında kaydedilmiş röportajlar; müzisyen olmayan ama müziği ve müzisyenleri çok sevdiği için evini bir dergâha çeviren Sotiris Dayanis ile yapılan görüşmeler; yıllardır Timoleon Çaknis ile beraber çalan ve ona destek olan Kemal Yazgan ile yapılan mülakatlar bu çalışmanın dayanağını oluşturmaktadır.

¹ Alexandris, Erginsoy, Kavukçuoğlu, Yurtseven

2. KAYNAK ARAŞTIRMASI

Bu bölümde İmroz adasının Antik Çağ'dan günümüze kadar olan tarihi yazılı kaynaklara dayanarak özetlenmiş, Cumhuriyet döneminin getirdiği değişiklikler ve Nüfus Mübadelesinin etkilerine değinilmiştir. Ayrıca ada halkının kültürünün dayanakları da konu edilmiştir.

2.1 İMROZ'UN TARİHİ

2.1.1 Antik Çağ'dan Ortaçağlar'a İmroz

İmroz'un adı ilk defa Homeros'un M.Ö. VIII. yüzyılda kaleme alındığı tahmin edilen meşhur *İlyada*'sında geçer:

*Tenedos'la kayalık İmbros arasında,
Bir mağara vardır, geniş, kocaman.
Durdurdu atları orada Poseidon, yeri sarsan.
Çözdü arabadan, tanrısal yemlerini koydu önlerine.
Bağladı ayaklarına altın zincirler
Bunlar kırılmaz, çözülmaz zincirlerdi
Efendileri gelene dek ayrılamazlardı oradan
Kendi de Akhalar'ın ordusuna doğru yürüdü gitti.*

İlyada 13.33

1990'lı yıllardan itibaren adadaki Yenibademli Höyüğü'nde yapılmaya başlayan arkeolojik araştırmalarda M.Ö. 3000 yıllarına tarihlenebilecek sur, ev temelleri; erken Tunç Çağı'na ait seramikler, ağırşaklar, taş balta ok uçları, perdah, öğütme taşları ve yonga parçaları bulunmuştur. Yenibademli Höyüğü kazıları adanın en eski yerleşim tarihine ışık tutarak, Doğu ve Batı dünyası arasında üstlendiği rol hakkında fikirler vermektedir.

İmroz'da arkeolojik olarak saptanmış ilk yerleşimin mimari özelliklerinin bu dönemde Ege adalarında ve Batı Anadolu yerleşmelerinde görülen karakteristik mimari özelliklerle örtüştüğü görülmektedir: Sahile kurulan yerleşim sur duvarlarıyla çevrili küçük bir Tunç Çağı kenti izlenimi vermektedir. Yenibademli yerleşmesi Truva I (Tria) kültürüyle benzeşmektedir. Kazılarda ortaya çıkarılan mimari kalıntılar Yenibademli yerleşmesinin Truva, Poliohmi ve Thermi kentleri kadar etkileyici bir kent profiline sahip olmasa da Kuzey Ege kültür açısından izole olmadığını göstermiştir. (Çağaptay, 2013, s.38)

İmroz'un Ege kültür ağı ile bağlantısı mitolojik referanslarda da görülebilir. Helen mitolojisine göre Akhilleus'un annesi Thetis'in sarayının Samothraki (Semadirek) ve İmroz arasındaki denizde yer alır. Homeros'ta ise Poseidon'un kanatlı atlarının barındığı ahırları Tenedos (Bozcaada) ve İmroz arasındadır. Yine Homeros adanın denizciler için büyük önem taşıyan bir "organize/düzenli kent" olduğunu belirtir ve adanın sarp coğrafi yapısını, Yunanca'da "dalgalı" anlamına gelen *pepaloessa* sıfatıyla tanımlar.

Adanın adının antik kaynaklarda geçen haliyle kökenleri tartışmalıdır; hattâ Herodot ve Strabon gibi antik yazarların Limnos ve İmroz'un Helenler gelmeden önce Pelasgların vatanı olduğunu söylemesi Helence olmayabileceğine dair kanıyı destekler niteliktedir. Daha geç bir antik yazar olan Byzantiumlu Stephanus ise İmroz'u bir Trakya Adası, Kabeiroi ve Kariyalıların Imbramos dedikleri Hermes'in kutsal yeri olarak tanımlamıştır. İmroz'un bir kent olduğunu, halkına da İmrozlular dendiğini belirtmiştir. Bilge Umar, Luwi dilinde "Yüce Ana Tanrıça" anlamına gelen "İmaura" sözcüğünün Helen ağzında önce İmuros daha sonra da İmroz'a dönüştüğünü söylemektedir (Özbek, 2008, s.60),

Tarihsel kaynaklara göre adada ilk kez Pelasglar adındaki yerli halk yaşamıştır. Herodot'un yazılarında da Pelasgların, Epir, Güneydoğu Trakya, Argos, Mora Yarımadası ve Girit'in yerli halkı olduğundan bahsedildiği görülür. Bu kaynaklara dayanarak Pelasgların M.Ö. V. ve IV. yüzyıllarda İmroz'da oldukları söylenebilir. Daha sonra İmroz adası Küçük Asya (Anadolu) çevresini saran Pers egemenliğine girer. M.Ö. 448 yılında Atinalılar ve Persler arasında yapılan barış neticesinde İmroz Atina'ya

bağlanır. Bu olayın ardından Helen öncesi ada halkının tanrıları, inançları ve adetleri ile Atina'dan gelenlerin inanışları kaynaşır.

İmroz, Atinalılar ile Romalılar arasında M.Ö. 215-168 yılları arasında 47 yıl süren Makedonya Savaşları sonunda Roma İmparatorluğu'nun eline geçer. Roma'nın ikiye ayrılmasından sonra Bizans İmparatorluğu tarafında kalır. Bizans egemenliğinde geçen uzun dönem sırasında dönüşümlü olarak Venedik ve Cenevizlilerin de hakimiyetine girer. (Çağaptay, 2013, s.45)

Her ne kadar mimari kalıntılar ve yüzey bulguları bir miktar ipucu verse de adanın Bizans geçmişine dair fazla bilgi yoktur. 1204 yılındaki Haçlıların Bizans istilası sırasında İmroz Cenevizlilerin eline geçerek Gelibolu Dükalığı'na bağlanır. 1324 yılından itibaren Cenevizli Gattilusi ailesi Ege'deki diğer adalarla birlikte İmroz'da da egemenlik kurar. 1453 yılında İstanbul'un Osmanlı İmparatorluğu tarafından alınması ile İmroz ve diğer Kuzey Ege Adaları Osmanlı hakimiyetine geçer. Fatih Sultan Mehmet adanın yerlisi Kritovoulos'u İmroz'un valiliğine getirir. Kritovoulos bu görevi 1466'da İmroz'un Venediklilere geçmesine kadar sürdürür.

2.1.2 Osmanlı Dönemi

1463-1479 yılları arasındaki Osmanlı-Venedik Savaşlarından sonra 1479'da ada tamamen Osmanlı hakimiyetinde kalır. Osmanlılar adada bir kale inşa eder ve halk İmparatorluk vergisinden muaf tutulur. 16. yüzyıla gelindiğinde ada üzerinde bir garnizonun varlığı ve küçük bir Hristiyan topluluğun yaşadığı bilinmektedir. 17. yüzyıl boyunca Akdeniz'e hakim olma mücadelesinin bir parçası olarak Venedikliler ve Osmanlılar tekrar karşı karşıya gelirler (Tansuğ, 2013, s.84).

Rodos'un 1552'de Osmanlılar tarafından alınmasından sonra Ege'deki tüm adaların idari yapısı yeniden düzenlenerek 1534'te Kaptan Paşa idaresinde Cezayir-i Bahr-ı Sefid Eyaleti kurulur. Ege adaları bu tarihten sonra bu eyaletin parçası olarak kalır. Sakız (1565) ve Kıbrıs (1571) adalarının alınmasından sonra Cezayir-i Bahr-ı Sefid Eyaletinin sınırları Gelibolu Sancağı, Eğriboz, Biga, Sığla, Rodos, Karlılı, İnebahtı, Kocaeli, Sakız, Nakşa ve Mezistre'yi kapsayacak şekilde genişletilmiştir. 1831 yılında

Yunanistan Krallığı'nın kurulmasıyla Sporad ve Kikland adalarıyla Eğriboz Osmanlı idaresinden çıkınca kalan adaların yönetimi cyeniden düzenlenmiştir. Tanzimat döneminde (1829-1876) Cezayir-i Bahr-ı Sefid'in idari yapısı değişmiş, Kaptan Paşa'nın merkezi hükümet tarafından tayin edilen muhassıl, kaymakam ve müdür üzerindeki otoritesi kaldırılmıştır. Cezayir-i Bahr-ı Sefid 1864 Vilayet Nizamnamesi'ne uygun olarak 1867'de vilayet olmuştur².

Geleneksel Yunan ve Osmanlı-Türk tarihçiliği (adada da baskın zümre olan) Rum Ortodoksları farklı tasvir etmiştir. Yunan tarihçiliğine göre Osmanlı idaresi altındaki Ege adaları tamamen özerk gösterilirken, Osmanlı tarihçiliği ekonomik ayrıcalığı olan ancak özerk olmayan bünyeler olarak tarif etmektedir. Kaldı ki, Osmanlı hakimiyeti sırasında ada sakinlerinin Rum Ortodoks kimliklerinin korunmasına izin verilmiştir. Ortodoks cemaati kendilerine Katolik dogmasını kabul ettirmeye çalışan Cenevizliler ve Venedikliler yerine böylesi bir Osmanlı yönetimini tercih etmiş görünmektedir.

Bu dönemi yansıtan bir belge, dönemin önde gelen Osmanlı siyasetçilerinden İsmail Kemal Bey'e aittir. Söylediklerine göre, 1870'lerin ortasında adadaki tek yetkili merci bir "müdür"dür. Adanın yerlisi olan Rumlardan seçilmiş birkaç bekçi olsa da bu kişilerin ihtiyaç halinde ne yapabilecekleri meçhuldür. Aynı metindeki "adada söylenen şarkılar ve yerel halk oyunlarından başka eğlence olmadığı" şeklindeki bilgi dikkat çekicidir (Alexandris, 2013, s.152).

1. Balkan Savaşı çerçevesinde, 1912 yılında İmroz ve Bozcaada Yunan donanması tarafından ele geçirilmiştir. Bu savaşı sonlandıran 30 Mayıs 1913 tarihli Londra Antlaşması Ege adaları sorununa bir çözüm getirmemiş, adaların kaderi Büyük Güçler'in eline bırakılmıştır. Büyük Güçler, Yunanlıların Kuzey Epir'den (bugünkü Güney Arnavutluk) çekilmesi karşılığında İmroz, Bozcaada ve Meis dışındaki adaların

² Osmanlıca yazışmalarda bu çalışmanın kapsadığı dönem içinde İmroz, Bozcaada Kaymakamlığı altında bir müdürlük olarak geçse de kayıtlarda İmroz Kaymakamı ibaresine rastlanmaktadır. 1864 Vilayet Nizamnamesi gereğince İmroz, Bozcaada, Semadirek ve Limni Biga Sancağına dahil edilmiştir.

Yunanistan'a bırakılmasını; ayrıca, Kuzeydoğu Ege adalarının askersizleştirilmesi gerektiğini kararlaştırmıştır. Osmanlı hükümeti Doğu Ege adaları üzerindeki Yunan hakimiyetine karşı çıkmış, ancak İmroz ve Bozcaada'yı geri almayı kabul etmemiştir, zira bu iki adayı geri almanın Londra'nın tüm önerilerinin kabulü olarak algılanması ihtimali vardır. Böylece Yunanistan İmroz ve Bozcaada'nın hakimi olarak kalmış ve bu durum fiilen 10 yıl devam etmiştir.

Kuzeydoğu Ege adalarının stratejik konumlarının önemi 1915 Çanakkale Savaşı sırasında iyice belirgin hale gelir: Adaların ideal konumları sayesinde Çanakale Boğazı'na giriş çıkışlar kontrol altında tutulabildiğinden İngiliz donanması İmroz'da bir karargah kurarak Gelibolu Yarımadasına yapılan deniz hareketini buradan yönetir. Adanın yerli Rum halkı da bu savaş sırasında İngilizlere destek verir. 1916 Martı'nda Limni, İmroz ve Bozcaada İngilizler tarafından resmen işgal edilir. Bu esnada, ayrıca, Londra Antlaşması'yla Yunanistan'a verilmeyen İmroz ve Bozcaada'nın yanısıra İstanbul ve Boğazlardan oluşacak yeni bir devletin kurulmasının hesapları yapılmıştır. 1. Dünya Savaşı sona erdiğinde Yunanistan Kuzeydoğu Ege'deki tüm adaları talebine karşılık, bu isteğin yerine getirilmesi durumunda İmroz ve Bozcaada'nın askerlerden arındırılmasını kabul etmiştir. Müttefik güçler bu isteğe olumlu yaklaşmıştır; ancak adalar 10 Ağustos 1920 tarihinde imzalanan Sevr anlaşmasına kadar İngiliz kontrolünde kalmıştır³.

2.1.3 Lozan Konferansı ve Sonrası

Ankara hükümeti Sevr anlaşmasını hiç bir zaman tanımamıştır. Kurtuluş Savaşı'nda Yunanlıların 1922 yılındaki yenilgisinden sonra adaların durumu tekrar gündeme gelmiştir. Nihayetinde, Lozan Konferansı'nda Türk delegasyonu başkanı İsmet İnönü Ege Denizi'nden boğazlara yönelebilecek tehdidi etkisiz hale getirmek amacıyla, Sevr Antlaşması ile İmroz ve Bozcaada'ya belirlenen statüyü değiştirmek üzere, 14 Şubat

³ İmroz ve Bozcaada halkı 14 Kasım 1920 tarihinde yapılan Yunanistan genel seçimlerinde oy kullanmışlardır.

1914'te Büyük Güçler tarafından verilen kararda olduğu gibi bu adaların Türkiye'ye iadesini önermiştir. Ayrıca hem Yunanlıların hem de İngilizlerin bu iki adayı Türkiye'ye karşı olan savaşta birer üs olarak kullandıklarını hatırlatmıştır. İsmet İnönü, İmroz ve Bozcaada dışında Semadirek adasının da Türk egemenliği altına verilmesini; Limni, Midilli, Sakız, Sisam ve Nikarya adaları için de, askerden arındırılmış bağımsız bir siyasi varlık talep etmiştir. Bu talepler Türk tarafının müslüman nüfusun çoğunlukta olduğu toprakları yönetme arzusunu belirten Misak-ı Milli'ye tezat oluşturduğu için çok önemliydiler; zira adalardaki Rum nüfusun çoğunluğuna itiraz etmeksizin, coğrafi konum ve stratejik kriterlerin demografik verilerden daha önemli olduğu tezine dayanmaktaydılar.

Büyük Güçler'den İngiltere, Türkiye yakınındaki Ege adalarının bağımsız bırakılması önerisini kabul etmemiştir. Yunan temsilcisi Kaklamanos ise adaların askersizleştirilmesi durumunda Türkiye için bir tehdit oluşturmayacağını ileri sürerek yerel halkın isteğine göre Yunanistan'a katılmalarının önünün açılması gerektiğini savunmuştur. Yunan heyetinin başkanı Venizelos adaların askerden arındırılması konusuna katılırken, Türk-Yunan savaşı sırasında Yunanlılar tarafından bir üs olarak kullanıldığı iddiasını reddetmiş; İmroz ve Bozcaada'nın Yunan hakimiyetinde kalması gerektiğini savunmuştur. İsmet İnönü bu iki ada üzerindeki Türk hakimiyetinin tartışılmaz olduğunu; asıl müzakere konusunun diğer Doğu Ege adalarının geleceği olduğunu öne sürmüştür. İngiliz heyetinin başkanı Lord Curzon bu görüşe itiraz ederek İmroz ve Bozcaada dışında başka bir adanın Lozan görüşmelerinde yer almayacağını söylemiştir (Alexandris, 2013, s.161).

Boğazların askerden arındırılması konusu adalarla da bağlantılı olduğu için müttefikler İmroz ve Bozcaada konusunda geri adım atmışlardır. İsmet İnönü, Boğazların kontrolü hakkında yapılan müzakereler boyunca adaların durumunu gündeme getirmeye devam ederek İmroz, Bozcaada ve Semadirek adalarının Çanakkale'nin bir parçası olmaları nedeniyle Türkiye'ye iade edilmelerini talep etmiştir. Müttefik devletler Boğazların savaş ve ticaret gemilerinin Karadeniz'e serbestçe geçebileceği uluslararası bir yol olmasını Türk tarafına kabul ettirmeyi başarmış; bu süreçte elde edilenleri tehlikeye atmamak adına İmroz ve Bozcaada hakkında daha fazla ısrar etmemeyi seçmişlerdir.

Neticede İmroz ve Bozcaada'daki halkın büyük çoğunluğunu Rumların oluşturduğu gerçeğine rağmen bu adaların Türkiye'ye iade edilmesi kararlaştırılmıştır. Adalar için Türk egemenliği altında yerel Rumlardan oluşan hemen hemen özerk bir yönetim şekli teklif edilmiştir. Semadirek'in Türkiye'ye verilmesine ve diğer büyük Ege adalarının özerk yönetime sahip olmasına karşı çıkılırken, bahsi geçen adaların askerden arındırılması konusunda hemfikir olunmuştur. İsmet İnönü İmroz ve Bozcaada için yerel bir yönetim oluşturulması teklifini kabul ettiğini bildirmiş, oydaşma, 24 Temmuz 1923 tarihinde imzalanan Lozan Barış Antlaşması'nın 14. Maddesine şöyle yansımıştır:

Türkiye egemenliği altında kalan İmroz ve Bozcaada, yerel yönetim ile can ve mal güvenliği bakımından Müslüman olmayan yerli halka gerekli her türlü güvenceyi sağlayan, yerel unsurlardan kurulu bir özel yönetim örgütünden yararlanacaktır. Bu adalarda düzenin korunması, yukarıda öngörülen yerel yönetim örgütünün aracılığıyla yerli halktan seçilmiş ve bu örgütün emrinde bulunan bir polis kuvvetince sağlanacaktır. Rum ve Türk halklarının mübadelesine ilişkin olarak Türkiye ve Yunanistan arasında kararlaştırılacak olan hükümler İmroz ve Bozcaada halkına uygulanmayacaktır.

Belgede ayrıca İmroz, Bozcaada ve Trakya'da bulunan Karaağaç için bir protokol yer almıştır:

[...] sözü edilen adalarda oturanlardan hiç kimse, askeri ya da siyasi davranışı ya da bugünkü Barış Antlaşması'nı imzalayan bir yabancı devlete ya da onun uyruklarına herhangi bir yoldan yapmış olduğu yardım yüzünden kaygılandırılmayacak ya da tedirgin edilmeyecektir. Bir önceki fıkrada belirtilen toprak parçasında oturanların hepsine bugüne kadar işlenmiş bütün siyasal ve adi suçlar için, tam ve eksiksiz bir genel af çıkartılacaktır.

Lozan Barış antlaşmasındaki güvencelere rağmen İmroz ve Bozcaada adalarının halkları Türk egemenliğine geçmeye tepki göstermiştir. Stratejik nedenlerden dolayı Yunanistan'ın bir parçası olamayacaklarını anlayarak özerk yönetimlerini güçlü teminatlar altına alma fikrine yoğunlaşmış, bir yandan da politik temaslarını sürdürerek alternatif çözüm önerilerinde bulunmuşlardır. Lozan Antlaşması'nın imzalanmasından

kısa bir süre sonra adalardan toplu bir göç hareketinin başladığını duyurmalarına rağmen, müttefikler Boğazlar ve Ege adaları meselesini çözülmüş kabul ettiklerinden dolayı bu girişimler sonuçsuz kalmıştır. Adalıların Türkiye’de askeri görevden muaf tutulmaları isteği de Türk tarafının 14. madde üzerinde herhangi bir değişikliğe müsaade etmemesi nedeniyle kabul edilmemiştir. Kabul edilmeyen diğer bir öneri de adanın Yunan idaresinden yerel yönetime geçiş sürecini gözlemek için Milletler Cemiyeti’nin davet edilmesidir. Adalardaki yönetimin devri için 4 Ekim 1923 tarihi belirlenmiş, bu tez canlı karar adalarda paniğe yolaçmıştır. Ağustos ayından itibaren halkın önemli bir kesimi İmroz limanına toplanıp adadan ayrılmaya çalışmıştır. Bazı İmrozlular bu dönemde Limni Adasına gitmişlerdir. Benzer bir panik Bozcaada’da da yaşanmış ve Yunan makamları halkı yatıştırana kadar adanın yarısı boşalmıştır. Ada halkı Türk yönetiminin Lozan Antlaşması’nda yer alan “tam bir siyasi af” güvencesine dair yükümlülüğünü yerine getireceğine de inanmamıştır. Sonuçta son 10 yıldır İngiliz ve Yunanlılara hizmet eden adanın ileri gelenleri Yunanistan’a kaçarak arkalarında siyasi olarak derdini anlatacak yetkinliği olmayan bir halk kesmi bırakmıştır. Geride kalan Rumlar, dolayısıyla, kendilerini İngiliz ve Yunanlılar tarafından ihanete uğratılmış gibi hissetmişlerdir.

Yunan askeri birlikleri adalardan 15 Eylül 1923 tarihinde ayrılmış ve 4 Ekim’de Türk yetkililer resmi olarak yargı, polis, liman ve gümrük idaresini üstlenmişlerdir. Her ne kadar Türk tarafının seçtiği dört adalı Rum’dan oluşan Adalar Mahalli İdare Meclisi kurulmuş olsa da Lozan Antlaşması’nın 14. maddesinde belirtilen ayrıcalıkların adalılara tanınmasına dair tatminkâr adımlar atılmamıştır (Alexandris, 2013, s.170).

Bu süreçte atanan Bozcaada kaymakamı adalıların idari yetkiyi üstlenebilecek vasıflara sahip olmadıklarını ileri sürmüştür. Büyük ölçüde doğru olan bu önermesinin nedeni, bu ehliyete sahip ada ileri gelenlerinin, adanın idaresi el değiştirmeden yurt dışına kaçmış olmaları ve Ankara Hükümeti tarafından “istenmeyen kişiler” olarak ilan edilmeleridir.⁴

⁴ Türkiye’nin adadan kaçan 64 Rumu “istenmeyen kişi” olarak ilan etmesi Lozan Barış Antlaşması’ndaki afila ilgili protokolün ihlali olarak değerlendirilebilir.

Söz konusu 64 kişinin yanısıra, Eylül 1923 öncesi adayı terk eden 1500 İmrozlu'nun durumu da farklı değildir. Bir taraftan kağıt üzerinde geri dönmelerine izin verilirken, diğer taraftan kaçanların Türk topraklarına tekrar kabullerini sağlayacak olan Türk pasaportunu almalarına engeller konulmuştur. Geri dönerek mal varlıklarını tekrar mülkiyetlerine geçirmelerine böylesi bürokratik zorluklar çıkartılması nedeniyle bu arzuları hiç gerçekleşmemiştir. Geriye dönmeyi başaran küçük bir azınlık ise terk edilmiş mülklerle ilgili yasa uyarınca mal varlıklarına el konulduğunu öğrenmiştir.

Adada kalmayı tercih edenler de çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır. Örneğin, 1912 yılına kadar adalılar ve Osmanlı hükümeti arasındaki yazışma dili Rumca iken, Ekim 1923'ten sonra Türkçe zorunluluğu getirilmiştir. Bu Rum çoğunluk için sıkıntılara yol açmıştır. Kısa süre sonra eğitim personelinin üçte ikisinin Türk olması zorunluluğu getirilerek yeni öğretmenler atanmıştır. 20 Şubat 1927 tarihinde İmroz Rum Merkez Ortaokulu, eğitimin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanan öğretmenler tarafından verilmesi gerektiği gerekçe gösterilerek kapatılmıştır. Gerekçe olarak Bakanlığın adalı öğretmenleri onaylamaması ve ancak kendi önerdiği öğretmenlerin atanmasını halinde okulun tekrar açılabilceği gösterilmiştir (Alexandris, 2013, s.172).

1926 yılında asker ve yedek asker adaylarının kayıt altına alınması yerli halkı kaygılandırmıştır. Asker adayları Anadolu'ya götürüldükçe adada panik yaşanmış ve genç Rumlar adadan kaçarak Limni Adası'na sığınmışlardır. Dağlarda saklanmaya çalışanlar ise ele geçirilerek Anadolu'ya sevk edilmiştir.

Adalıların sorunları 1930 yılına kadar Yunanistan ve Türkiye arasında uzun fakat sonuçsuz yazışmalara konu olmuştur. İçinde buldukları durumu Yunan hükümetine pek çok destekleyici belge ile birlikte gönderdikleri halde Atina'nın girişimlerinden bir sonuç alınamaması adalıları hayal kırıklığına uğratmıştır. 1930 yılında yapılan tarihi Atatürk-Venizelos Antlaşması'nda İmroz ve Bozcaada'dan hiç bahsedilmemesi Yunanistan'ın bu konudaki isteksizliğinin kanıtı olarak ileri sürülebilir (Alexandris, 2013, s.175)

İkili ilişkilerdeki en trajik dönüm noktası 1922 yılındaki Nüfus Mübadelesi olmuş, süreç hem Yunanistan hem de Türkiye açısından büyük sorunlar doğurmuştur. Geride kalan

mal varlıklarına ödenecek tazminatlar için sürdürülen müzakereler şiddetli bir tartışma ortamında gerçekleşmiş; 1929 yılında ilişkiler kopma noktasına gelmiş ve bir çatışma çıkması ihtimali dile getirilmiştir. Yunan Hükümeti İstanbul'daki 100.000'den fazla Rumun sınır dışı edilmesi ihtimalinden endişe etmiş, hem bu durumdan kaçınmak hem de Ekümenik Patrikhane'yi yerinde tutmak adına uzlaşmacı bir tavır sergilemiştir.

25 Haziran 1927 tarihinde Mahalli İdareler Kanunu (1151/1927 Sayılı Yerel Yönetim Kanunu) yayınlanmıştır. Bu kanuna göre adalar kazalıktan nahiyeliğe düşürülmüştür. Nahiye meclisini oluşturacak adaylarda Türkçe bilme zorunluluğu olması, dil sorunu nedeniyle pek çok Rum'un meclise girememesi sonucunu doğurmuştur. 1151 sayılı kanununun 14. maddesi ile Türk okullarının takip ettiği eğitim sisteminin bir benzeri adadaki okullara uygulanmıştır. Böylece temel eğitim Türkçe yapılırken, Rumca'nın öğretilmesi ve dini eğitim verilmesi için Ankara'dan izin alınması ve ücretlerinin adalılar tarafından karşılanacağı öğretmenler bulunması zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca bu derslerin okul programı dışında ve günde bir saati aşmayacak şekilde verilmesi şart koşulmuştur (Alexandris, 2013, s.177)

2.1.4 1930-1963 Dönemi

1930'lu yıllarda Türk-Yunan yakınlaşması İmroz ve Bozcaada halkına da fayda sağlamıştır. Türk İçişleri Bakanı 1931 yılının Ağustos ayında adalara bir ziyarette bulunarak Lozan Antlaşması'nın 14. maddesinin uygulanması için çabaları başlatmıştır. Türk hükümeti adalara ılımlı yetkililer göndermeye özen göstermiştir. Ana kara ile ticaretin artması neticesinde adalarda refah seviyesinin yükselmiştir. 1933 yılında ABD'ye göç eden bazı adalıların vatanlarına dönmesine izin verilmiştir. Ankara ve Atina arasında ilişkilerin ve güvenin artması neticesinde Türklerin Yunanistan tarafından boğazlara yapılacak olası bir saldırıya dair endişeleri azalmıştır. 20 Temmuz 1936'da imzalanan Montrö Antlaşması ile Türkiye, Boğazlar üzerinde tam egemenlik hakkına sahip olmuştur. 29 Temmuz 1936 tarihi itibarı ile Türk Deniz Kuvvetleri Boğazlar, İmroz ve Bozcaada üzerinde resmi olarak tam hak sahibi olmuş, Yunanistan'ın Boğazlar konusundaki iyi niyetine karşılık İmroz ve Bozcaada'da yerli Rum belediye başkanı, yedi kişilik yerel bir heyet ve belli sayıda yerli memurun

demokratik yollarla seçilmesine izin verilmiştir. Bu olumlu ortam sayesinde Rumların yurtlarını terk etmeye teşvik eden durumların ortadan kalkmış olduğu söylenebilir.

II. Dünya Savaşı'nın sonuna kadar İmroz ve Bozcaada'da sakin bir hayat yaşanmıştır. İmroz'a anakaradan ilk Türk yerleşimi Karadeniz Bölgesinden II. Dünya Savaşı sırasında olmuştur. İlk kamulaştırmalar ise Rum Ortodoks manastırlarının istimlak edilmesiyle başlamıştır. İmroz'a yerleşmek isteyen Türklere hükümet tarafından maddi yardım yapılmış, toprak tahsis edilmiştir.

Adalar 1950 yılında tekrar ilçe statüsüne yükseltilmiştir. Böylece adalıların hukuki işlemler için Çanakkale'ye gitmek zorunluluğu kalmamıştır. 1151/1927 numaralı kanunun 14. maddesinin iptal edilerek 5713/1951 numaralı yeni bir yasanın yürürlüğe girmesiyle İmroz ve Bozcaada'daki okullar İstanbul'daki azınlık okullarında uygulanan eğitim sistemini takip edebilmişlerdir. Müfredata Rumca dersler konulmuş, faal bir kişi olan İmroz ve Bozcaada Metropolit Meliton Hacıs önderliğinde, İstanbul Rumları ve Amerika'daki İmroz cemaati finansmanı ile birçok okul ve cemaat vakıf binası inşa edilmiştir. Metropolit Hacıs, bazı Türk siyasetçilerle kurduğu iyi ilişkiler sayesinde bölgede tarım ve balıkçılığın gelişmesi, İmroz'a bir hastane inşa edilmesi için hükümetten yardım temin etmiştir. 1951 yılında dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar, İmroz'u ziyaret ederek ada halkının ihtiyaçlarını inceleyeceğine dair söz vermiştir.

İstanbul ve yurt dışından gelen turistlerin İmroz ve Bozcaada'yı ziyaret etmeye başlaması hem ekonomiyi hem de 27 yıldır dünyadan kopuk yaşayan adalıların dış dünya ile ilişkilerini yeniden canlandırmıştır. İstanbul'da yayınlanan *I Foni tis İmvru* (İmroz'un Sesi) adlı gazete vapur seferleriyle düzenli olarak adaya ulaştırılmaya başlanmış, 1947 ve 1955 yılları arasında *İmvru* adlı bir de dergi yayınlanmıştır. Böylece Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin teşvikiyle 1963 yılına kadar İmroz ve Bozcaada halkları bir yandan Ortodoks Hristiyan kimliklerini korurken diğer yandan ekonomik ve kültürel açıdan önemli bir gelişme kaydetmiştir.

2.1.5 1963 Yılı ve Sonrası

Adalardaki gelişmeler 1963 yılında Kıbrıs krizinin patlak vermesiyle aniden durmuştur. Türk Hükümeti, Batı Trakya ve Kıbrıs'taki Türklere Yunanlılar tarafından kötü davranıldığı gerekçesiyle İstanbul, İmroz ve Bozcaada halklarının özgürlüklerini sert bir şekilde kısıtlamıştır: 10 Temmuz 1964 tarihinde 502/1964 numaralı kanunla İmroz-Bozcaada eğitim sistemi iptal edilmiştir. Rumca eğitim durdurulup yeni inşa edilen azınlık okullarına ve bazı cemaat binalarına el konulmuştur. Adalılar çocuklarının Rumca eğitim alabilmesini sağlamak için İstanbul ya da Yunanistan'a gitmek zorunda kalmışlardır. Ancak İmrozluların göç etmesindeki en büyük etken adaya Türk mahkumların yerleştirildiği bir açık cezaevi yapılmasıdır. Bu hareket adadaki Rum halkı derinden etkilemiştir. Açık cezaevinin yapılması için Rumların arazileri istimlak edilmiş ve cezaevindeki mahkumların Rum halkına karşı kötü davranışları nedeniyle de büyük bir göç dalgası başlamıştır. Tepeköy (Agridia), Zeytinliköy (Aya Teodori) ve bir zamanlar Türkiye sınırları içindeki en büyük köy olan Dereköy (Shinudi) nüfusunda kayda değer bir nüfus azalması yaşanmıştır. Ada Rumları İstanbul, Yunanistan, Avustralya, ABD, Almanya ve Afrika ülkelerine göç etmişlerdir (Alexandris, 2013, s.184).

Tarım Açık Cezaevi inşası için arazilerin kamulaştırılması adanın üzerinde sürdürülen Türkleştirme politikasının bir parçası olduğu iddia edilebilir. 1966 yılında Devlet Üretme Çiftliği'nin kurulması için yine kamulaştırma yapılmıştır. Ayrıca adada 1964 yılında Jandarma Er Eğitim Taburu Sahası kurumuş ve bu alan için de arazi kamulaştırması yapılmıştır. El konulan eski Rum Ortaokulu anakaradan gelen öğrenciler için İmroz Yetiştirme Yurduna dönüştürülmüştür. Yine anakaradan gelen yatılı öğrenciler için, hedeflerinden biri adada Türk kültürünü yaymak olan İmroz Atatürk Öğretmen Okulu inşa edilmiştir. 1960'lı yıllarda verimli topraklarının büyük bölümünün istimlak edilmesi sonucu gelir kaynaklarından yoksun kalan ada halkı toplu halde göç etmişlerdir.

1963 yılından itibaren Türk hükümetinin adayı Rumlardan arındırmak için gösterdiği kararlılığa ek olarak dış dünya ile temaslarının azaltılması için de bir politika takip

edilmiştir. 1950'li yıllar istisna olmak üzere, adaya yabancı uyrukluların seyahati Çanakkale Valiliğinden özel izine bağlanmıştır. Gazetecilerin ziyaret talepleri sürekli geri çevrilmiştir. Atina'nın diplomatik baskıları sonucu sadece Yunanistan'ın İstanbul Başkonsolosu Nikolaos Karandreas'ın 1966 yılının Mayıs ayında adaları kısa süreliğine ziyaret etmesine izin verilmiştir. Ziyaret sırasında adanın Rum halkı dertlerini dile getirince adanın üç Rum belediye meclis üyesinden biri olan Nikos Palepoulos İmroz'dan kovularak Çanakkale'de hapse atılmıştır (Alexandris, 2013, s.189).

Vatanlarını terk etmek zorunda kalan İmrozlular gittikleri yerlerde çektikleri sıkıntıları basında ayrıntılı şekilde yayınlamış, dernekler kurarak adalıların haklarını muhafaza edecek faaliyetlerde bulunmuşlardır. Bazı Türk gazeteciler yazılarında adalardaki Rum kimliğinin yok olması sürecinin Batı Trakya ve Kıbrıs'ta Türklere yapılan baskıların sonucu olduğunu ileri sürmüş, Yunan hükümeti ise Müslüman azınlığın kötü muameleye tabi tutulduğunu reddedip, Kıbrıs sorununun İmroz ve Bozcaada ile hiç ilgisi olmadığını belirtmiştir. Yunan hükümeti 1964 yılında konuyu Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyine taşımış; Türkiye'nin Rum azınlığa karşı takındığı tavrıyla Lozan Antlaşması'nın ilgili hükümlerini ihlal ettiğini iddia etmiştir. Ayrıca Rum okullarının kapatılmasının UNESCO'nun ana ilkeleri ile azınlık haklarını garanti altına alan uluslararası antlaşmaların ihlali olduğu savunulmuştur. UNESCO görüş birliğiyle alınan kararda hem Türkiye hem de Yunanistan azınlık öğrencilerinin en uygun şekilde eğitim alacakları düzenlemeleri yapmaya davet edilmiştir. Türkiye adalarla ilgili şikayetleri doğrudan reddetmiş ve istimlak edilen arazilerin gerçek değerinin altında alınmadığını iddia etmiştir. Milliyetçi akımların etkisinde olduğu görülen Türk kamuoyunda, Rum cemaatlerinin varlığı, "papazların Yunanistan'da yaşarcasına vaaz vermeleri," Osmanlı döneminin azınlıkların kültür ve dinlerini muhafaza edici tavrı eleştirilmiştir. Türk diplomatik çevrelerinde Rum azınlığı ve Patrikhane konuları üzerinde yapılacak baskının, Yunanistan'ı Kıbrıs konusunda daha uzlaşmacı bir tavır sergilemeye teşvik edeceği inancının hakim olduğu söylenebilir (Alexandris, 2013, s.192).

İmrozlu Rumlardan Yunanistan'a göçenler, ana vatanlarından zorla çıkarıldıkları sırada Yunan yetkililerin gösterdiği umursamaz tavırlar ve adaların Rumsuzlaştırılmasının önüne geçmek amacıyla Yunanistan vatandaşlığı almalarına çıkartılan zorluklar

nedeniyle ihanete uğradıklarını hissetmişlerdir. Yunanistan'ın ana vatanında kalan İmrozlulara bakışının göç edenlere bakışından oldukça farklı olduğu söylenebilir. Adada kalan az sayıdaki yaşlı, “kaybedilmiş ana vatanda Helenik kültürün son temsilcileri” olarak görülürken, Yunan ulus-devlet algısı göç eden adalıları “yeterince saf” ve “yeterince Yunan” olmamakla yaftalamıştır (Babül, 2013, s.240).

1990'lı yıllarda Türkiye'nin adalarda uyguladığı politika yumuşamıştır. 3 Şubat 1988 tarihinde çıkartılan 12592 sayılı kararname ile 1964 yılı kararnameyi yürürlükten kaldırılarak Rumlara mallarını talep etme hakkı tanınmıştır. Hemen ardından, dönemin Başbakanı Turgut Özal adada yaşayan Rum azınlığın hakları konusunda Türkiye'nin Lozan Antlaşması hükümlerini ihlal ettiğini kabul etmiştir. 1992'de Tarım Açık Cezaevi kapatılmış, bir yıl sonra İmroz askeri güvenlik bölgesi olma statüsünden çıkartılmış ve yabancı uyruklu ziyaretçilerin adaya özel izin almaksızın sehayat etmelerinin önü açılmıştır (Alexandris, 2013, s.195).

Yeni koşullar yurt dışında yaşayan pek çok İmrozlunun Ağustos ayında Meryem Ana için düzenlenen panayır sırasında adayı ziyaret etmesinin yolunu açmıştır. Bazıları ise yıllardır terk edilmiş durumda ve harap olan evlerini yeniden inşa ettirmişlerdir. Bu dönemde ada yurt dışından gelen İmrozlularla dolarak yine eski günlerdeki canlılığını yakalamaktadır.

2.1.6 Cumhuriyet Rejiminin ve Nüfus Mübadelesinin Etkileri

1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu sadece bir rejim değişikliği değildir. Bu dönüşüm aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu'nu oluşturan varoluş şekillerinin yerini alacak yeni aidiyet biçimlerinin inşası sürecidir. 30 Ocak 1923'te imzalanan Türk ve Yunan Halklarının Zorunlu Mübadelesine İlişkin Protokol homojen bir toplum yaratma çabasının en önemli göstergelerinden biri olarak düşünülebilir. Buradaki “Müdadele” kavramı Anadolu Rumları ile Rumelili Müslümanların karşılıklı değiş tokuş edilmesi yoluyla “Yunanlı” ve “Türk” olarak yeniden tanımlanmaları sürecini de içermektedir. Çünkü bu mübadele sadece kimin nerede yaşayacağını kararı olmayıp, aynı zamanda kim olduklarının da belirlenmesi anlamını taşımaktadır. İmroz, Bozcaada ve İstanbul Rumları, mübadeleden muaf tutulmaları nedeniyle ulusalcı homojenleştirme projesinde

istisnai bir yer tutarlar. Belli bir yere ait olma durumu ile bağlantılı olan “Rum” varoluş biçimi ulus-devlet bünyesinde ne “Türk” ne de “Yunanlı” kategorilerine sığar. Homojen bir ulusal cemaate ait olduğu için ulusal vatan olarak tanımlanmış bir yere ait olma biçimi Cumhuriyet’in temeline oturtulur ve vatandaşlığı tanımlar. Oysa, İmroz’lu Rumların adaya ait olma ve bu aidiyeti yaşama biçimleri bu tanıma uymamaktadır. (Babül, 2013, s.229)

Homojen ulus ideali Ziya Gökalp tarafından geliştirilen Kültürel Türkçülük düşüncesi üzerine kurulmuştur. Kültürel Türkçülük, ırkın aksine ortak bir dil ve kültür temeli üzerine kurulan ulusal bütünlükten söz eder. Bu düşüncenin Türkiyeli Rumlar örneğinde görüldüğü gibi anadili Türkçe’den farklı olan azınlıkları kapsayamayacağı açıktır. Dolayısıyla İmrozlu Rumların ada ile kurduğu aidiyet ilişkisi Cumhuriyet’le gelen vatandaşlık tanımına uymaz.

Sözü edilen aidiyet kavramı hem ait olanın kimliğini, hem de toplumsal davranışlar ve anılar aracılığıyla anlam kazandırmak suretiyle ait olunan mekanı kurgular. İmroz’daki aidiyet meselesi, 1960’lar ve 1970’lerde uygulanan milliyetçi devlet politikaları nedeniyle adayı terk etmek zorunda kalan Rumlar ile Türkiye devleti arasında bir mücadele konusu olmuştur.

1990’lara gelindiğinde Türkiye’nin dış politikasında Avrupa yanlısı değişimler yaşanmıştır. Türkiye’nin uluslararası arenadaki imajını koruma kaygısıyla yapılan çokkültürlülüğe dair vurgunun arkası doldurulmamış olsa da yine de İmrozlu Rumların adaya geri dönmelerine yardımcı dokunmuştur. Yaklaşık 40 yıl önce terk etmek zorunda kaldıkları vatanlarına dönen İmrozlu Rumlar, uluslararası platformların yardımıyla adalardaki taşınmazlarının mülkiyetini geri almaya çalışmaktadırlar. Devlet yönetimi ise bir yandan Panayia (Meryem Ana Kutlamaları) gibi yerel kutlamalara izin vererek çokkültürcülük performansı sergilerken diğer yandan mülkiyet haklarını yokuşa sürmüştür. İmrozlu Rumlar “yabancı ziyaretçiler” olarak tanımlanarak ulusal hukuk ve “vatandaşlık kurumu” aracılığıyla mülkiyet hakları engellenmiştir. (Babül, 2013, s.232)

2.1.7 İmroz'da Dini İnanç ve Kültür

Yazılı kaynakların eksikliği nedeniyle İmroz'un dini tarihinin Hristiyanlığın başlangıcından 11. Yüzyılın sonuna kadar olan dönemine dair pek bilgi yoktur. Buna rağmen liturjik anlatılardan Ortodoksluğun ilk zamanlarından itibaren adalılar tarafından kabullenildiği sonucu çıkartılabilir. Adanın Limnos'la (Limni) yakınlığı ve yoğun iletişimi göz önünde tutulursa Hristiyanlığın aynı Limnos'ta olduğu gibi, 2. Yüzyılın başlarında ya da ortasından sonra yayıldığı düşünülebilir. İmroz adası büyük bir olasılıkla 11. yüzyılın başlarına kadar Limnos Piskoposluğuna bağlı olmuştur. Bu tarihte İmroz Patrikhane temsilciliği olarak ilan edilmiş ve bu durum 14. yüzyıla kadar devam etmiştir. 1321-1397 yılları arasında İmroz'un Limnos Başpiskoposluğu'na bağlı olduğu yazılı kaynaklardan bilinmektedir. Adanın dini yönetiminin Haçlı Seferleri öncesi Patrikhane temsilcisi tarafından yürütülmesine bakılarak yöneticinin herhangi bir başka kiliseye bağlı olmaksızın başpapaz ünvanı taşıdığı düşünülebilir. 1397 yılında İmroz, Patrik 4. Andonis tarafından bağımsız başpiskoposluk olarak ilan edilmiştir. İmroz'un Başpiskoposluk dönemi ile ilgili bilgi yok denecek kadar azdır. (Karas, 2013, s.52)

İstanbul Osmalılarca kuşatıldığı zaman İmroz halkının Katoliklerle birleşmek isteyenler ve buna karşı olanlar şeklinde ikiye ayrıldığı bilinmektedir. İstanbul'un alınışından sonra Osmanlı yönetimine geçen adada zamanın yazarı İoannis Evgenikos'un *Ekfraseos İmvru* adlı eserinden, burada çok sayıda keşişin yaşadığı öğrenilmektedir.

16. ve 17. Yüzyıllar İmroz kilise tarihinin en karanlık dönemidir. Venedikliler ve korsanlar adaya saldırmış; kilise, manastır ve diğer dini kurumları yağmalamıştır. Bu zor dönemde fazla eğitim görmemiş olmalarına rağmen metropolitler eğitimsiz ada halkını destekleyerek dini gelenek ve göreneklerini devam ettirmelerine, dolayısıyla da İmroz'da kalmalarına önemli katkılar yapmışlardır.

İmroz metropolitliği arşivindeki kayıtlara göre kilise adadaki Hristiyanlarla imparatorluk hükümeti arasındaki ilişkileri iyi tutma görevini üstlenmiş, Ortodoks Hristiyanların sosyal ve siyasal hayatının asıl lideri ve koordinatörü olmuştur. Malın mülkün satılması, değiş tokuş, devir ve vakıf işlemleri; tarafların aralarındaki

problemlere çözüm bulmak, yerel yönetimle anlaşmazlıkların giderilmesi gibi konularda hep kilise devreye girmiştir. Bir köyün ya da tüm adanın ortak bir problemi olduğunda yine kilise görevlilere dilekçe yazarak bunları halletme görevini üstlenmiştir. Vasiyetnameler metropolitlikte düzenlenmiştir. (Karas, 2013, s.53)

19. yüzyıldan itibaren kilisenin faaliyetleri büyük gelişme göstermiştir. Güçlü ve aktif metropolitlerin seçilmesi adadaki eğitimin, dini, sosyal ve kültürel hayatın gelişmesini sağlamıştır. Bu yüzyılda adadaki köylerde derli toplu, güzel kiliseler inşa edilmiş, Panayia'daki Merkez Rum Okulu'ndan başka okullar kurulmuş, öğretmenler özel dersler vermiştir. 19. yüzyılda İmroz'a atanan yedi başpiskoposun çoğunun adaya önemli katkılarda buldukları da bilinmektedir. Başpiskoposlar kimi zaman kendi maaşlarını, bazen de metropolitlik gelirlerini okulların ihtiyaçlarını karşılamaya ayırmışlardır.

20. yüzyıla gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğu'ndaki değişiklikler nedeniyle İmroz kilisesi Patrikhane'ye bağlı Anadolu'daki tüm kiliselerle aynı kaderi paylaşmıştır. Dini liderlerin yerel yönetimlere katılma hakları ellerinden alınmış ve protokoldeki yerleri en son sıraya kaydırılmıştır. 1923 yılından itibaren diğer metropolitlerle beraber İmroz metropolitleri de yalnız dini ve manevi lider olarak görevlerini sürdürmüşlerdir. Bu tarihten sonra da metropolitler yeni okulların açılmasını, adada çiftçiliğin geliştirilmesini, bir hastane inşasını, gençlerin üniversite, hattâ yüksek lisans öğrenimi görmelerini teşvik etmiş, sadece dini yaşamla kalmayıp gündelik yaşantıda da düzenleyici birer rol oynamışlardır.

Dolayısıyla dinin İmroz'luların hayatında önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Her köyde var olan kiliseler ibadetin yanı sıra aynı zamanda adalıkların boş zamanlarını geçirdikleri birer etkinlik merkezi gibi işlev görmüştür. Alâşehir Metropolit Meliton Karas, ada halkının ahlâklı, namuslu; zorluklar karşısında yardımlaşan, manevi liderlerine saygılı ve itaatkar insanlar olduğunu vurgular. (Karas, 2013, s.62)

1930 yılında İmroz'da 9 manastır, 8 kilise, 280 kır kilisesi varken 1951 yılına gelindiğinde kilise sayısı 10, kır kilisesi sayısı ise 232 olmuştur. Manastırlar sadece din ve ahlâk konularında değil ekonomi ve eğitim alanında da adanın gelişmesine katkıda

bulunmuştur. Hristiyanlar bu kır kiliselerinde azizlere adanmış günlerde yapılan panayırlara katılmış, huşu içinde yerine getirilen ayinden sonra coşkuyla, şenlikli bir havada kutlamalarını gerçekleştiregelmişlerdir; Hristiyanlığın ilk günlerindeki agapi'lere benzeyen sofralarda hep beraber yemiş, dans ederek eğlenmeyi sürdürüyor olmuşlardır.

İmroz'un gelenek ve göreneklerinin komşu adalar Bozcaada, Limni ve Semadirek ile nedredeyse aynı olduğu söylenebilir. Adalıların hayatı ev, tarla ve kilise arasında geçtiğinden tek eğlenceleri panayır ve düğünler olagelmıştır. Bu eğlencelerin adanın yorucu ve tekdüze çalışma rutinine karşı manevi doyum ve beden rahatlığı işlevini gördüğü düşünülebilir. (Karas, 2013, s.78)

İster geleneksel, isterse güncel olsun, İmroz'un folklorik müziğinde ata deyişlerinin saygı dolu izlerini taşıyan, günlük yaşam problemlerine değinen şarkılar öne çıkmaktadır. Ada kültürü gereği, İmroz'luların da sadece kendilerine has, yüzyıllar öncesinden kalma, hiç değişmemiş, İmroz'dan başka yerde rastlanmayan, Antik Yunanca kökenli sözcükleri bu şarkılarda sıkça kullanılır.

2.1.8 Kültürün Taşıyıcısı Olarak Müzik

İmroz, Doğu Ege adalarıyla beraber yüzyıllar boyunca Anadolu kıyılarının doğal bir uzantısı olduğundan kültürel ve tarihsel bakımdan ayrılmaz bir parçasıdır. Lozan Antlaşmasıyla Türk egemenliğine girdikten sonra yaşadığı tecrit durumu yüzünden, Doğu Ege'nin halk müziği ve dans geleneklerini muhafaza etmeyi başarmışlardır. Buna karşın bölgedeki diğer adalar Kurtuluş savaşı sonrasında ana vatanları Küçük Asya ile bağlarını kopartarak Yunanistan'a yönelmişlerdir.

Anadolu'nun müzikal zenginliğinin ve yerel şivenin güçlü etkileri birleşerek Ege Denizi müzik kültürü'nün bir parçasını oluşturan "İmroz üslubunu" doğurduğu söylenebilir. İmroz'un halk müziği kültürü, deniz ve ada bölgesi Yunan kültürünün müzik türleri kategorisinde yer almakta ve müzik enstrümanı seçimi ve melodik çağrışımlardan anlaşılacağı gibi, komşu bölgelerden müzikal öğeler içermektedir.

İmroz'da kapalı ekonomiyle izole bir hayat sürüldüğü dönemde tek eğlence kaynağı müzik ve dans olmuştur. 9000 kişi civarındaki nüfusuyla küçük bir ada olmasına rağmen çok sayıda müzisyen ve özgün besteci yetişmesinin nedeni de buna bağlanabilir. Aileler çocuklarını bir müzik aleti çalmaya teşvik etmiş ve imkanların son derece kısıtlı olmasına rağmen zaten sayıları çok az olan öğretmenlere ulaşabilmek için uzak yollara gitmelerine yardımcı olmuşlardır.

Meryem Ana kutlamaları, kır kiliselerinin panayırıları, isim günleri ve düğünler müzikli eğlence için birer neden olmuş ve neredeyse yılın her gününe yayılmıştır. Bu eğlencelerin kimi zaman sabaha kadar hattâ bazen birkaç gün boyunca devam etmesi alışıldık bir durumdur.

Şarkı sözleri adanın günlük hayatından öğeler içerir. Kullanılan bazı sözcükler ve deyişler İmroz adasına özgüdür ve başka bir yerde rastlanmaz. Benzer şekilde İmroz'a ait yer adları da sık sık şarkı sözleri içinde yer alır.

1964 yılından itibaren yaşanan toplu göçler neticesinde adanın kendine özgü kültürü yok olma tehlikesi ile karşı karşıya kalmıştır. Kültürün son izleriyle 1964 öncesini hatırlayan yaşlıların sözlü anlatımında karşılaşılr. Yunanistan ve diğer ülkelerde yetişen yeni nesiller yaşadıkları ülkenin kültürü ile büyüdüleri için İmroz kültürünün temsilcileri oldukları iddia edilemez. Ancak 1990'lı yıllardan itibaren Türkiye'nin yumuşayan politikası sayesinde tekrar kutlanmaya başlayan Ağustos ayının ortasındaki Panayıra katılım her yıl artarak İmroz kökenli genç nesiller arasında bir gelenek haline gelmiştir.

3. VERİ VE YÖNTEM

İmroz'un müziği ve müzisyenleri hakkında toplanan bilgi halen (2017) sağ olan müzisyen ve müzikseverler ile yapılan mülakatlara dayanmaktadır. Eski müzik geleneğinin son temsilcisi, kemancı Timoleon Çaknis yapılan yüz yüze görüşmeler ve çalışmalardan; daha genç nesilden olmasına rağmen yaptığı araştırmalarla müziğin ayakta kalmasına destek olan Stelyo Berber ile yapılan işbirliğinden; sanatçının arşivinde yer alan 1960-1995 yılları arasında kaydedilmiş röportajlardan; müzisyen olmayan ama müziği ve müzisyenleri çok sevdiği için evini bir dergâha çeviren Sotiris Dayanis ile yapılan görüşmelerden; yıllardır Timoleon Çaknis ile beraber çalan ve ona destek olan Kemal Yazgan ile yapılan mülakatlardan edinilen bilgiler bir araya getirilmiştir.

3.1 İMROZ'DA KARŞILAŞILAN MÜZİK TÜRLERİ VE RİTMLERİ

Sirtos	: 2/4
Balos	: 2/4
Sirto-Balos	: 2/4
Kalamatianos	: 7/8
Karşılama	: 9/8
Masa Şarkıları	: 3/4, 4/4, Serbest
Zeybek	: 9/2
Ağır Zeybek	: 9/2

3.2 İMROZ MÜZİĞİNDE KULLANILAN ÇALGILAR

Keman
Santur
Lavta
Trompet
Klarnet
Akordeon
Gayda

3.3 İMROZLU MÜZİSYENLER

Halen sağ olan ve 1970'ler öncesini hatırlayanların anlatılarına dayanarak aşağıdaki müzisyen listesi ait oldukları köylere göre sıralanmıştır.

Tepeköy (Agridia)

Vasil Koçimal – Keman
Stelyo Firgadiotis – Keman
Dimitri Çukar – Keman
Todori Kınık – Santur
Naso Bliam – Trompet
Dimitri Hado – Trompet
Vasil Piniros – Keman

Dereköy (Shinudi)

Yani Kostelas Savas – Santur
Niko Savas – Keman
Yannis Makarios – Keman
Ioakim Tzambelis – Keman
Apostol Paplomatas – Trompet
Nikitas Koncoletos – Lavta
Ginginatos – Keman
Magiras – Keman

Zeytinliköy (Aya Teodori)

Niko Papatodori – Akordeon
Apostol Brigu – Keman
Hrisostomos Brigu – Keman
Dimitri Zorlu – Keman
Yannis Damda – Keman
Timoleon Çaknis – Keman
Stelyo Kanari – Lavta

Yannis Banagos – Santur

Todori Aralis – Klarnet

Bademli Köyü (Glik)

Panayot Gavelas – Keman

Atanasios Daldas – Keman

Panayot Daldas – Lavta

Kaleköy (Kastro)

Hrisostomos – Akordeon, Keman

Yeni Mahalle

İlias Pamuk – Trompet

Dayanis Mavrianos – Keman

Apustoludi – Gayda

Timoleon Çaknis (d. 1941, Zeytinliköy). Keman sanatçısı. İlköğrenimini o zamanlar açık olan Zeytinliköy İlkokulunda tamamladıktan sonra, tahsiline devam etmek için adadan gitmek istemiş; babası ise ilgilenilmesi gereken çok fazla sayıda tarlaları olduğunu, okumaya ihtiyacı olmadığını söyleyerek bu isteğine rıza göstermemiş⁵. Askere gidene kadar babası ile birlikte çiftçilik yapmış. Askerden döndüğünde ise tarlalarının istimlak edildiğini görmüş. Önce İstanbul'a giderek kendine bir hayat kurmaya çalışmış ancak Kıbrıs olaylarının alevlendiği dönemde burada Rumlara yapılan baskıyı görünce tekrar adaya dönmüş. Tepeköy'den Maria ile evlenerek adet olduğu üzere eşinin köyüne taşınmış. Ardından Çad'a gitme kararı almışlar. Orada kamyon şoförlüğü yaparak geçimini sağlamış. Çocukları burada doğmuş. İşi büyüterek birkaç

⁵ Biyografik aktarımlarda genellikle tek dayanak kaynak kişilerin anlatıları olduğundan bu kip benimsenmiştir.

kamyon sahibi olmuş, ancak Çad'da çıkan iç savaş nedeniyle bütün para ve mal varlığını kaybedip Yunanistan'a göç etmiş. Burada da kamyon şoförlüğü yaparak hayatını kazanmış. Adayı arada sırada ziyaret ederek bağı koparmamış.

Evde annesinin bir mandolini varmış ama dokunmasına izin vermezmiş. Evde bir de gramofon varmış. O dönemde her evde bir mandolin bir de gramofon olurmuş. Evdekiler tarlaya çalışmaya gittiğinde anneannesiyile birlikte mandolinle oynarmış. Niko Papateodori Timoleon'un müziğe ilgisini görünce ona bir keman getirmiş ve çalmayı öğretmiş. Tüm yaşamı boyunca kemanını hiç yanından ayırmamış. Kamyon şoförlüğü yaptığı yıllarda, dinlenme fırsatı bulduğunda kemanını çalarak hayata tutunmuş.

Timoleon, İmroz müziğinin en canlı olduğu günleri yaşamış ve hala hayatta olan son müzisyenlerden biri. Hala panayırarda ve düğünlerde çalmaya devam ediyor. Şarkı sözlerini özenle bir defterde toplamış ve bu müziği öğrenmek isteyenlere sabırla öğretiyor. Pek çok şarkı Timoleon'un çabaları sayesinde geçmişten günümüze taşınmıştır.

Apostolos Brigus (d.1929, ö.1990'lar, Tepeköy) . Keman sanatçısı. Kendi döneminin en iyi iki keman sanatçısından biri olarak biliniyor. Diğer kardeşi Hrisostomos Brigu'dur. Öğretmeni Gavelas'tır. Adadan İstanbul'da yaşadığı 1966-1970 dönemi, dışında hiç ayrılmamıştır. İstanbul'da yaşadığı dönemde geçimini müzisyenlik yaparak temin etmiş ancak azınlıklara karşı olan tavırlar nedeniyle adaya geri dönmeyi tercih etmiştir. Ağabeyi keman sanatçısı Hrisostomos Brigu ve santur sanatçısı Yannis Banagos ile birlikte yaptıkları çalışmalar adadaki en önemli profesyonel müzik topluluğu olarak anılmalarını sağlamıştır.

Hrisostomos Brigus . Apostolos Brigu'nun ağabeyidir. Adadan ayrılarak hayatına Yunanistan'da devam etmiş ve orada vefat etmiştir. Apostolos Brigu ve Yannis Banaogs ile bir likte adanın en önemli müzik topluluğunu oluşturmuştur.

Vasilis Ginginatos. Dereköy'de yaşamıştır ve en önemli iki müzik öğretmeninden biridir. Büyük usta olarak anılır. Aslen Bademli köyünden olup, damat olarak

Dereköy'e yerleşmiştir. Öğrencilerinin uzak mesafede olmasına rağmen Dereköy'e gelerek bu ustadan ders aldıkları biliniyor.

Nasos Bliam. Aslen Eceabat'lı olup damat olarak Tepeköy'e yerleşmiştir. Çok sevilen bir trompet sanatçısıdır. Balık avlarken elinde dinamit patlaması yüzünden bir gözünü, bir kolunun tamamını, diğer elinin baş parmağı ve işaret parmağının yarısı dışında tüm parmaklarını kaybetmiş olmasına rağmen yapılan özel bir aparat sayesinde uzun yıllar trompet çalmaya devam ettiği biliniyor. Adalıların hafızalarında en çok yer tutan sanatçılardan biridir.

3.4 ESKİ KAYITLARIN DİJİTAL ORTAMA AKTARIMI VE GÜRÜLTÜ AZALTMA

Stelyo Berber arşivinde yer alan 1960-1995 yıllarına ait mülakat ve icra kayıtları artık hayatta olmayan müzisyenlerin şarkıları icra biçimleri ve müzik kültürü üzerindeki görüşleri hakkında çok değerli bilgiler içermektedir. Bu kayıtları kullanılabilir hale getirilmesi için öncelikle eski kasetlerden dijital ortama aktarma işlemi gerçekleştirildi. Aktarma işlemi için Pioneer CT-S410 kasetçalar, Roland Duo Duo-Capture EX ses kartı ve Audacity yazılımı kullanıldı. Kayıtlar kısıtlı imkanlarla yapıldığından yüksek oranda gürültü içeriyorlar. Konuşmaların daha anlaşılır olması ve icra edilen müziğin daha iyi duyulabilmesi amacıyla gürültünün filtrelenmesi yoluna gidildi. Bunun işlem için Pro Tools yazılımının RX3 Denoiser aracı kullanıldı.

İşlemin ilk aşaması kayıt içinde insan ya da çalgı sesi olmayan bir bölümün bulunarak Şekil 3.1'deki gibi işaretlenmesidir. Daha sonra RX3 Denoiser aracına bu bölümü Şekil 3.2'deki gibi gürültü olarak tanıtmak gerekiyor. RX3 Denoiser aracı seçilen bölümü analiz ederek kaydın içinden benzer özelliklere sahip olan işaretleri bastırır. Burada dikkat edilecek nokta Şekil 3.3'de gösterildiği gibi gürültü bileşenlerini yeteri kadar bastırarak ancak asıl hedeflenen seslerde önemli bir bozulmaya neden olmayacak derecede bir değer seçilmesidir. Son olarak gürültüsü bastırılan kayıt Şekil 3.4'te gösterildiği gibi bir eşitleme işlemine tabi tutularak kulağa hoş gelen bir hale getirilmeye çalışılır.

Şekil 3.1: Gürültü olarak tanımlanacak kısmın işaretlenmesi

Şekil 3.2: Gürültünün RX3 Denoiser aracına tanıtılması

Şekil 3.3: Tanımlanan gürültünün orijinal kayıttan filtrelenmesi

Şekil 3.4: Gürültüsü bastırılmış kayıt görüntüsü

Şekil 3.5: Eşitleme işlemi

4. BULGULAR

4.1 ŞARKI SÖZLERİ

Bu bölümde İmroz'a ait olduğu düşünülen şarkıların sözleri yer almaktadır. Bu şarkıların kimin tarafından bestelendiği ya da kaynağının İmroz olup olmadığına dair kesin bilgi mevcut değildir. Ancak İmroz'luların hafızalarında yer tuttuğu ve başka bir yerde rastlanmadığı iddia edilebilir.

4.1.1 Αγριδια

Άγριο και επιβλητικό Αγρίδια το Βουνό σου
Ατίθασο ασυμβίβαστο του γύρου περίγυρου σου
Μοιάζει σαν θυμωμένο αετό που θίγουν τη φωλιά του
Και τα λιθάρια σαν ράμφη ανοικτά ορθώνονται μπροστά

Απ'τ 'ανοιχτά του πελάγου και πάνω από το πλοίο
Φαίνονται οι αιχμηρές οι πέτρες του τοπίου
Και όταν ο Αγ-Δημήτριος με σύννεφα σκεπάζει
Από Οκτώβρη το χωριό κρυώνει και χειμάζει

Βρέχει, αστράφτει και βροντά αντάρα κατεβαίνει
Μα ο παπάς στην εκκλησία στην ώρα του πηγαίνει
Χτυπά το σήμαντρο και οι πιστοί πάνε να προσκυνήσουν
Και με ευλάβεια πολύ , να ψάλπον να δακρύνουν

Αυτή την όμορφη στιγμή αν θα την ξαναζήσω
Μόνο αν θέλει ο Θεός να ξαναφέρει πίσω
Αγρίδια κι αν εγέρασα κι έπεσαν τα μάλια μου
Εσένα δεν σε ξεχάσατε σ'έχω στα ονέριά μου

4.1.2 Αν Είχα Κρίση

Μετάνιωσα που δεν σ' αγάπησα , αγήφησα δεν ήξερα
Σε πέρασα παιδί μα' συ'σαι'να κουκλί
Μελαγχολούσες μα το πίστευες πως όσο θα περνά καιρός
Θα είσαι πιο όμοεφη μας έλξης φοβερή

Αν είχα κρίση να σκεφτώ προγνωστικά
Λογαριασμό να κάνω
Θα έπρεπε να αισθανθώ το βλέμμα σου
Να έπαιρνα κουράγιο

Το ότι έκανα πριν το σκεφτώ και είχα δύναμη
Ν' αντισταθώ στους πειρασμούς στο κρίμα
Κάλιο αργά παρά ποτέ όψημα το κατάλαβα
Πως ήμουν σαφώς της μοίρας μου το θύμα

Αν είχα κρίση να σκεφτώ προγνωστικά
Λογαριασμό να κάνω
Θα έπρεπε να αισθανθώ το βλέμμα σου
Να έπαιρνα κουράγιο

4.1.3 Απ'το Ερημο Μου Στρώμα - (4/4 Eritarezio - San Tanγκο)

Απ' το έρημο μου στρώμα , κόρη έρχομαι σε σένα

Και με μάτια , μάτια δακρυσμένα

Δύο λογάκια , δύο λογάκια να σου πω (δις)

Πουν οι όρκοι πουν η πίστη , πουν τα τόσα που με'ορκισθείς

Πουν τα στέφανα του γάμου

Πουν τα ρόδα, πουν τα ρόδα κι οι μυρτιές (δις)

Κόρη αν θέλεις για να ζήσω , πάρε τα λουλούδια πίσω

Πάρε πίσω , πίσω τα λουλούδια

Δως με φως , δως με φως μου τα φιλιά (δις)

Τα λουλούδια , μαραμένα , τα φιλιά φαρμακωμένα

Με φαρμάκωσαν και μένα

Και μου πήραν και μου πήραν τη ζωή (δις)

4.1.4 Γαμωτικό Βαλς Ιμβρου

Τόλμη δεν είχα να σε ιδώ ούτε να σε μιλήσω
Με χαμογέλασες δειλά και ματι δεν θα κλείσω

Χέρι στο χέρι πιάστηκε η ψυχή μου τρέμει
Σκαμπανεβάζει η καρδιά τα σήματά της στέλνει

Πέταξα τα στρωσίδια μου μέρα και νύχτα τρέχω
Για να σε ξαναδώ ψυχή θαρρώ πως δεν το βλέμμα

Ω Παναγία Αρασχάνη με τον μονογενή σου
Θα' ρθω να' ανάψω ' να κερι δώσε μου την ευχή σου

Συ'σαι η μόνη αγάπη μου μια σ' τούτον τον κόσμο
Νυφούλα κει στην εκκλησία θα σ'απανθέχω απ' όξω

Ο γάμος μας θα τελεστεί σαν δένδρο θα ριζώσει

4.1.5 Γανουτζης Χαρανια Μπαλονι (2/4 Μπαγιων)

Μες στους δρόμους κόφτω βόλτες

Και χτυπώ σ'όλες τες πόρτες

Αν μ ' ανοίξουν ερωτώ , τίποτε να σας χαρώ

Τίποτε να σας γανώσω , και γερό να σας το δώσω (δις)

Είναι η έμορφη δουλειά ας, κι έχουμε τα τυχερά μας

Βγαίνουν κάτι στρουμπούλες , με το τεντζερέ που λες

Και σου λεν γεμάτες γλυκά , γανωστώ και με για προίκα

4.1.6 Ελαφρύς Καρσιλαμας

Είσαι το κρυφό μου πάθος Άγιο Θεωρήτισσα

Είσαι το δικό μου είναι , βορειοπελαγίτισσα

Ήσουν συ η μεγάλη αγάπη, που έπρωτογνώρισα

Και αγιόκλημα του φράχτη , έκοψα και σου'δωσα

Ήταν η μισή αλήθεια , που με εξεστόμιζες

Φύγε πάνε μακριά μου, μην μας δουν γειτόνισσες

Έλεγα πως δεν πειράζει, κι αν με διώχνεις 'αποθείς

Η ουσία είναι μια , ξέρω πόσο με πονείς

Είσαι ο πόνος είσαι η μοίρα , πάντα ο κρυφός καημός

Φως μου και γλυκειά με'ελπίδα, για να στέκω ζωντανός

Πως και τώρα με λατρεύεις , ξέρω και το γνώρισα

Πως εσύ χωρίς εμένα , δεν μπορείς , δεν μπόρεσα

4.1.7 Εμβατήριο Γαμου

Αντίο μάνα μου γλυκιά
Δωσ' την καλή ευχή σου
Ξεκίνησα να παντρευτώ
Και τζακι να καπνίσω

Αντίο μάνα μου γλυκιά
Κάνε την προσευχή σου
Θέλω να νοικοκυρευτώ
Σπίτι να ξεκινήσω

Αντίο σπίτι πατρικό
Αδέλφημα 'σας αφήνω
Τρανή πήρα απόφαση
Θεμέλια ανοίγω

Αντίο σεβαστοί γονείς
Κι ένας θεός το ξέρει
Αν θα βρεθούμ' απόμακρα
Ή στα γνωστά μας μέρη

4.1.8 Ένα Περιστεράκι (Χορός Ιμβριώτικος) (Α' Φάση)

Ένα περιστεράκι κουτσό - κουτσό - κουτσό - κουτσό, μωρέ , κουτσό- κουτσό

Πήγε να περάσει ντου πουταμό , μωρέ , ντου πουταμό

Και έβγαλε ντου γόφου του, του γόφου μωρέ ντου γόφου του

Και μοιρολογούσε ντου πόνου του, ντου πονπο του, μωρέ , ντου πόνου του

Κ ' τσαινι πηγαίνη τ ' διαβόλ του περιστέρι , τ ' διαβόλ του περιστέρι

Κι' ντη φπρουγάτ άπλουní για να μην υπουφέρει, για να μην υπουφέρει , για να μην υπουφέρει

Το δάκρυ του δεν του'δανι' , αλλά εκείνο κλαίει , αλλά εκείνο κλαίει

Και μέσα από τα μάτια του πόνος και πίκρα βγαίνει , πόνος και πίκρα βγαίνει

4.1.9 Ενθυμησου

Ενθυμήσου σκληρά την ωραία βραδιά
Που μ' ορκισθείς πίστα στη σελήνη μπροστά
Περνάς και πέρα κοιτάς δε θέλεις να με μιλήσεις
Μια λέξη φτάνει να πεις τον πυρετό να σβήσεις

Δεν με σπλαχνίστηκες σκληρά θα σ' αρνηθώ
Με απαρνήθηκες σαν το ξερή να λιώσεις

Έλα αγάπη πακλια κει στη δική μας γωνιά
Για να γιατρέψεις σαν πρώτα μια πληγωμένη καρδιά
Δεν θέλεις να με κοιτάς πως τόση αδιαφορία
Και γενικά την περνάς μακριά

Με' αρνήθηκες σκληρά θα σ' αρνηθώ
Δεν μ' έστερνίστηκες σαν το κερί να λιώσεις

Τώρα με άλλον γυρνάς δεν θέλεις να με πιστσέψεις
Ψηλά μην χτίζεις φωλιά γιατί κυρά μου θα πέσεις
Θα τρέχεις και θα ζητάς το λαβωμένο του ταίρι
Που έκοψες τέτοια δέρμα σύριζα με το μαχαίρι

Δεν με λυπήθηκες σκληρά θα σ' αρνηθώ
Μ' άλλον τσακίστηκες σαν το κερί να λιώσεις

4.1.10 Aşkım (Έρωτας)

κορίτσι που με κοίταζαν τα δύο γλυκά σου μάτια
Τα βλέμμα τους με κάρφωσε και μ'έκανε κομμάτια

Tatlı aşkım yandır yandırma ey peri
Seni seviyorum yarım, terk etme beni

Τι να την πω την τύχη μου που μ'έριξε την μπροστά σου
Και σκόνταψα ο δυστυχής στην άπονη καρδιά σου

Και με περιπαίζεις τώρα και με τυραννάς
Και στον Άδη ολοένα , πιο κοντά με πας

Αφού ύπνος δεν μου κολλά και βλέπω εφιάλτες
βροντοκοπάνε τύμπανα με παίρνουν καταράκτες

Μη με κοροϊδεύεις , έλα κι έχω κουραστεί
Μην γλυκοκοιτάς μπροστά μου άλλον εραστή

Γλυκιά μου αγάπη μη με καις λυπήσου νεράιδα
Και μένα μη με παρατάς και μη μου κάνεις νάζια

Tatlı aşkım yandır yandırma ey peri
Seni seviyorum çok çok , gelsen öpsen beni

4.1.11 Θα Φύγω Κι Έχει Γεια (Σε Ρυθμό Βαλς)

Θα φύγω κι έχει γεια θυμού τα περασμένα
Τα μυστικά φιλιά που σβηγαν ολοένα (δις)

Γοργά κοίλα ο χρόνος
Και μένει τώρα πια του χωρισμού ο πόνος

Αυτή τη θύμησή σου
Κι όπου κι αν βρίσκομαι
Θα βλέπω τη μορφή σου

Στην έρμη ρεματιά στην παιδική φωλιά μας
Λαλούσαν τα πουλιά τ'αηδόνια στην πόδια μας

Στην έρμη σιγαλιά και στο ' ουρανού τ' αστέρια
Αποκοιμούσουνα μέσα στα δύο μου χέρια (δις)

Και πάλι θε να ' ρθω να βρω την αγκαλιά σου
Και να ξεκουραστώ μεστά θερμά φιλιά σου (δις)

4.1.12 Καλαμια Ιμβρου Σχοινοιδιου

Όμορφη Σχοινοιδιώτισσα (ωραία Σχοινοιδιώτισσα)

Τα μελαμψά σου μάτια (τα μελαμψα σου μάτια)

Καρφώθηκαν μέσα στο νου και με'έκαναν κομμάτια

(Καρφώθηκαν μέσα στο νου και με'έκαναν κομμάτια)

Μαζεύω τα κομμάτια μου αυτά που'ξεις αφήσει

Όταν με γλυκοκοίταζες στου Χάλακα τη βρύση

(Όταν με γλυκοκοίταζες στου Χάλακα τη βρύση)

Νησιότισσα καλή κυρά μου Ιμβριωτοπούλα μου

Της θαλάσσιας γοργόνα (της θαλάσσιας γοργόνα)

Είσαι αγριολούλουδο Άνοιξης ανεμώννα

(Είσαι αγριολούλουδο Άνοιξης ανεμώννα)

Τις πιο όμορφες μου τις στιγμές τις έζησα μαζί σου

Δεν το περίμενα για σε να κλάψω να δακρύσω

(Δεν το περίμενα για σε να κλάψω να δακρύσω)

Πίστεψα όταν μου 'λέγες (Πίστεψα όταν μου 'λέγες)

Ψυχή και σώμα θαφτό (Ψυχή και σώμα θαφτό)

Μα μ'άφησες στη ρεματιά σαν καλάμια στο βαφτο

(Μα μ'άφησες στη ρεματιά σαν καλάμια στο βαφτο)

Μια καλαμιά στη ρεματιά για πες μου πως να'αντέξει

Αφού δεν έχει στήριγμα έφυγες πριν να φέξει

(Αφού δεν έχει στήριγμα έφυγες πριν να φέξει)

4.1.13 Μουσμουλια

Στον τόπο που σε πρώτο είδα
θε να φυτέψω μουσμουλιά
Για να κρεμάσω τας ελπίδας
Στα ανθισμένα της κλώνια

Στον ίσκιο της για να κοιμούμε
Της μυρωδιά της να ρόφω
Κι όταν εσένα ενθυμούμαι
Να τρώω μούσμουλο στυφό

Ρεμβάζω και τα ξαναβλέπω
Τα μάτια σου τα μενεξία
Που με ζαλίζουν και με στέλνουν
Στην παλαιά μας έρημη φωλιά

Κι αν στη φωλιά μας κελαηδούσαν
Όλο αηδόνια και αλλά πουλιά
Τα περασμένα μας θυμίζουν
Και συνεχίζουμε όπως παλιά

Ρεμβάζω και τα ξαναβλέπω
Τα μάτια σου τα μενεξία
Που με ζαλίζουν και με στέλνουν
Στην παλαιά μας έρημη φωλιά

4.1.14 Ντο - Βαρυσ Καρσιλαμας - Ζειμπεκικο

Μ' έχεις πλέον παλαβώσει ωχ αμάν αμάν
Γεννήθηκα όμως δεν ζω
Άνοιξε η γη μπροστά μου ωχ αμάν αμάν

Χύμηξα μέσα να μπω
Ωχ αμάν αμάν κι έτρεξα μέσα να μπω

Σε σένα αγάπη μου , σε σένα μάγισσα και φως μου
Ωχ αμάν αμάν , βρε ναζιάρια αμάν
Σ' εσένα αγάπη μου, σ' εσένα μάγισσα και φως μου
Ωχ σκερτσόζα μου
Μπερδεύομαι αγάπη μου εί περί αμάν
Ο νους μου διαρκώς τριγυρνά , τρέχω πίσω απ'τα στενά σοκάκια
Ξελογιάστρα μου, στον παλιό σου μαχαλά
Αγαπούλα μου στον παλιά σου μαχαλά

Χάνομαι όταν σε χάνω βρε σεβντίμ αμάν
Έστω λίγο αν δεν σε ιδώ
Θολώνει το μνημονικό μου
Δεν πίνω μα άθελά μεθώ
Ωχ αμάν αμάν δεν πίνακες μα άθελά μεθώ

Προσπάθησα να σε ξεχάσω ,
Ποτές δεν το κατόρθωσα
Ετοιμάσα συμβόλαια στο χάρο
Μα ακόμα δεν υπόγραψα
Ψυχούλα μου ακόμα δεν υπόγραψα

4.1.15 Νυφκάτος

Το νύφη μας - τη μουχλιασμένο μας την είχαμε
Μες το κουτί βαλμένη (
Και τώρα την - και τώρα την εβγάλαμε
Πέρδικα στολισμένη
Γαμπρός είναι' το τζιμπούλη κι η νύφη γιασεμί
Και η κουμπαραπούλα Βενετικό φλουρί

Γαμπρέ στρώση - γαμπρέ στρώση το στήθος σου
Μην καθήσετε κάτω
Κι η νύφη που - και η νύφη σου δώσαμε
Δεν είναι παρακάτω
Γαμπρέ μου παλικάρι γαμπρέ μου τσιρλιπή
Έβγα στο παραθύρι να σκάζουν οι εχτροί

Γαμπρός μας είναι - γαμπρός είναι άξιος
καράβι ν' αρματώσει
στην Αλεξιά - στην Αλεξάνδρεια να το πα,
Μάλαμα να φορτώσει.
Γαμπρός είναι' το ζιμπούλι κι η νύφη γιασεμί
και ο κουμπάρος είναι της Πόλης το κλειδί.
Σήμερα λα- σήμερα λάμπ' ο ουρανός,
σήμερα λάμπ' η μέρα
σήμερα στε - σήμερα στεφανώνεται,
αητός την περιστέρα.
Άσπρο σταφύλι ραζάκι κι κόκκινο κεράσι
Τ' αντρόγυνο που έγινε, να ζήσει να γεράσει

4.1.16 Ο Μαις (2/4 Μέσα Έξω - Κ' Παιδικό)

Βορειοπελαγίτικο μας, Ίμβρο νησάκι μας συγκινείς
Στεφάνι θα'σαι ανθοπλεγμένο
Στο νου μας πάντα και ψυχή

Ο Μάης σου ήταν ανθοντυμένος
Και στολισμένος ρόδ'ανθηρά
Οι πεταλούδες με το'άνθη σμίγαν
Πετούσαν κι άνοιγαν χρυσά φτερά

Πνοή ζεφυρου απ ' τ' άνθη έπαιρναν
Και σιγοφέρνουν την ευωδιά
Γοργά πετούσαν τα χελιδόνια
λαλούν το'αηδόνια μες τα κλαδιά

Αιγαίο πελαγίσιο θα'σαι
Ίμβρος νησάκι του οργάνου
Έτσι σε βάφτισαν και οι γειτόνοι
Στη σκέψη μας θα'σαι μέσα στο νου

4.1.17 Οπλες (Συρτομπαλος)

Και όπλες όπλες βάστα κοπελιά μου
Κι από τας 5 κι ύστερα, έλα στην αγκαλιά μου

Έχασα τις αισθήσεις μου , έμεινα σαν χαμένος
Μέθυσσα στην αγκάλη σου χωρίς να'μαι πιωμένος

Όταν βαθιά με κοίταζες με τα γλυκά σου μάτια
Ένωσα πως πετούσαμε κι δύο σαν τα πουλάκια

Αν με αφήσεις μονακό , κάνε μου αυτή τη χάρη
Στείλε στον χάρο μήνυμα , να'ρθει για να με πάρει

Προτού τα ξημερώματα με βρήκαν και με πήραν
Το γόητρο μου την ψυχή , αφάνταστα τα δείραν

Όταν φίλοι με σέρνανε, καλύτερα να με γδέρναν
Και από την δόλια μου προβιά τα ταλάντα ας παίρναν

4.1.18 Τι Τα Θελω Εγω Τα Δαση

Τι τα θελω εγω τα δαση, και τα κρυα τα νερα
Τι τα θελω εγω τα δαση, και τα κρυα τα νερα
Σα δε βλεπω τη χαρα μου την η μερα μια φορα
Σα δε βλεπω τη χαρα μου την η μερα μια φορα

Τα μαυρα ματια εχουν 'κατο, τα γαλανα διακοσια
Κι αν πειτε τα τσακιρικα, χιλια και πεντακοσια

Θεε μου της νιμπρος τα βουνα, λιγο κατεβασε τα
Να δουν τα ματια πάγαπω, κι υστερα ψηλωσε τα

Χιλιες χιλιαδες κυματα, θαλασσες κι αν περασω
Ουτε να ζ'αρνηθω, ουτε να σε ξεχασω

4.1.19 Παιξε Κατι Για Με - (Επιτραπεζιο - 4/4 - Σαν Τανγκο)

Παίξε κάτι για με
Βιολιστή μου τσιγγάνε
Κάθε σου δοξάρια , φέρνεις παρηγοριά
Βιολιστή μου τσιγγάνε (δις το δίστιχο)

Της αγάπης σκοπό
Να μου παίξεις και παλι
Μα γι'αυτό λαχταρώ , να ξεχάσω θαρρώ
Τη θερμή της αγκάλη (δις το δίστιχο)

Παίξε κάτι για με
Βιολιστή μου τσιγγάνε
Για να διώξω απ'τον νου , μια αγάπη παλιά
Πουν και τώρα μακριά μου (δις το δίστιχο)

Παίξε τη λησμονιά
Στις καρδιές που πονάνε
Κάθε σου δοξάρια , φέρνεις παρηγοριά
Βιολιστή μου τσιγγάνε (δις το δίστιχο)

4.1.20 Παναγια Πρωτευουσα

Ω Παναγία Πρωτεύουσα Ιμβριώτικο καμάρι
Είσαι ανάμνηση γλυκιά είχες μεγάλη χάρη
Στου Κώτσιου το φαγάδικο στου Σταυρού την ταβέρνα
Και στου Λάδα το μαγειριό γλεντούσαμε νύχτα μέρα

Μούστο κρασί απ'το Γλυκί σούμα μεζές σαρδέλες
Κι είχαμε στην παρέα μας τις πιο όμορφες κοπέλες
Ευλογημένη Παναγία και του Φρατζιου καμπάνα
Και σταυροδρόμι των χαριών της Ίμβρους φτωχομάνα

Είχες μια κεντρική σχολή αχτίδα στο σκοτάδι
Κατ'απ'την άγρυπνη μάτια του Αναστασιάδη
Ήταν λυχνάρι της φυλής της Ίμβρους κανδυλιέρα
Τώρα το λάδι τελείωσε δεν φέγγει παραπέρα

Ω συ Ιερά Μητρόπολη χτυπά το σήμαντρό σου
Κάλεσμα των Χριστιανών του λιγου ποιμνιού σου
Ποίμνιο που ψυχομαχεί στο πέρασμα των χρόνων
Που σβήνει και αναλάμπει αστέρι των αιώνων

4.1.21 Παπα Μανώλη - (Ελευθερο - Αργο Βαλς 3/4)

Παπά Μανώλη ωρέ Παπά Μανώλη

Ήρθε μια γριά γριούλα , μια γριά γριά γριούλα, να ξομολογηθεί

Να σου πει τα κρίματά της , ίσως και συγχωρεθεί

Πες την να φυγ' από μπρος μου

Ακάθαρμα ψυχής και σωμάτος μου

Παπά Μανώλη ήρθε ένα κοριτσάκι να ξομολογηθεί

Να σου πει τα κρίματά της , ίσως και συγχωρεθεί

Πες της να'ρθεί εμπρος μου, αγγελέ ψυχής και σοματός μου

Όσα κρίματα και αν έχει όλα της τα συγχωρώ

Δίνω και συγχωροχάρτι με σφραγίδα και γραπτό

Με φίλησε μια νεα , το φιλί δεν είναι κρίμα

Ωρε το φιλί δεν είναι κρίμα , είναι πράμα (φυσικός)

Ως κι εγώ θα σε φιλήσω , που είμαι και πνευματικός

Αν εσυ θα μου φιλήσεις , ώρε αν εσύ θα μου φιλήσεις

Θα το μάθει η γειτόνια

Θα το πούνε του δεσπότη , θα μου κόψει τα μαλλιά

Αν το πούνε του δεσπότη , μωρέ αν το πούνε του δεσπότη

Και μου κόψει τα μαλλιά

Παμε σ'άλλη γειτονίτσα , για να βρούμε γιατρεία

4.1.22 Ρε - (Βαρυς Καρσιλαμασ)

Τη μεγάλη ήσουν και αγάπη
Τι ωραία πεταλούδα , κοπελούδα κούκλα μου εσύ
Τ'άρωμά σου το'αγριολούλουδένιο
Ήταν θεογόνο που μου έδινες αγάπη μου εσύ

Κατ' από τ 'ανυσύχω σου βλέμμα
Συμπέρασμα δεν μπόρεσα πουλάκι μου να βγάλω εγώ γιατί
Ήσουν ο γλυκός - πικρός καημός μου
Μα ούτε που κατάλαβα πως κάποτε θα άφηνες εκεί

Ταξίδεψε ο νους στο παρελθόν μου
Κείνα τα χρόνια τα παλιά τα όμορφα μου ήμασταν μαζί
Λαχταριστά σε κοίταζα μικρό μου
Σημάδια δεν μου εδεινες μια μέρα που θα έφευγες και συ

Τι εγάλη ήσουν ω αγάπη
Έφυγες και έπεσε σκοτάδι στην ψυχή μου θλιβερό
Γκρεμίστηκαν τα ονέρια μου
Και γριζάνο μαύρα σύννεφα εσκέπασαν τον γαλανό όργανο

4.1.23 Σουσάνα

Αχ Σουσάνα Σουσάνα μαυρομάτα

Την καρδιά μου την έκανες κομμάτια

Σουσάνα ψήσε τον καφέ , Σουσάνα φερ'το τσαι

Σουσάνα πάρε με και με , και βάλε με στο πλαι (δις το δίστιχο)

Αχ Σουσάνα Σουσάνα μαυρομάτα

Την καρδιά μου την έκανες κομμάτια

Σουσάνα εις ' ανάμνηση είσαι το πιο καλό μου

Θα σε θυμάμαι όσο ζω , είσαι κάτι δικό μου (δις το δίστιχο)

Αχ Σουσάνα Σουσάνα μαυρομάτα

Την καρδιά μου την έκανες κομμάτια

Με πόθους εγενήθηκα, με πάθη θα πεθάνω

Και όλα να τα γράψετε στον τάφο μου επάνω (δις το δίστιχο)

4.1.24 Σύμβολο Αρασιανη

Ω Παναγιά Αρασιανή σύμβολο του νησιού μας
Η ταπεινοφροσύνη σου φέρνει πίστη στο νου μας

Σβηστά ειν'τα καντήλιά σου λίγοι οι επισκέπτες
Ελάχιστοι οι προσκυνητές καθόλου ευεργέτες

Ο μανιασμένος άνεμος σε πέρνει τη σκεπή σου
Μα στην ψυχή μας μέσα ζει η μεγαλόχαρή σου

Στην Αρασιά ψηλά εκεί στέκεις ως προμαχόνας
Σύμβολο των Ιμβριωτών των γερακιών ξενώνας

Οι κοντινοί σου γείτονες είναι τ'αγριοπούλια
και γύρω απ'τα βράχια σου λαλούνε αετοπούλια

Είναι το θεϊκό σου φως φεγγίτης στην ψυχή μας
Μας δίνει πίστη ταπεινή κουράγιο στη ζωή μας

4.1.25 Τενεδιογλα

Αχ Τενεδιούλα μου γλυκιά , τα μενεξιά σου μάτια
Ράτσαν την καρδούλα μου , την έκαναν κομμάτια

Σηκώνομαι κάθε πρωί με του σαμπάχ ναμαζί
Θωρώ του κάμπου τα πουλιά , κανένα δεν σε μοιάζει

Τι να πω την τύχη μου που μ'έριξε
Την μπροστά σου
Και σκόνταψα ο δυστυχής , στα μάτια τα δικά σου.

Προσπάθησα Τενεδιούλα μου ,
Τον πόνο μου να φράξω
Το μόνο που κατάφερα , ήταν να αναστενάξω

Αναστενάξω θλιβερά , καρδούλα μου ραγίζει
Και κάθε αναστεναγμός φαρμάκι με ποτίζει

Του Κώστα Ρήγα το κρασί για σενάνε το πίνω
Το πίνω και λογαριασμό κανένα πια δεν δίνω

4.1.26 Το Ελενακι - Καλοματιανο

Στη κεντημένη σου πόδια λαλούν αηδόνια και πουλιά
Και μένα δεν θυμάσαι τρελό πανάθεμα σε

Ελενάκι Ελενάκι συ με πότισες φαρμάκι
Το φαρμάκι εγώ το πίνω, το Ελενάκι δεν τ'αφήνω

Θέλεις, δεν θέλεις βρε μικρό ,
θα'ρθω το βράδυ στις οχτώ

Ελενάκι μου για σένα στάζει η καρδιά μου αίμα
Ελενάκι σαν σε χάσω , θάλασσα θα πω να σκάσω

Θα γίνω κλέφτικο πουλί , για να σε κλέψω το φιλί
Τη νύχτα που κοιμάσαι , τρελό πανάθεμα σε

Ελενάκι στο Θεό σου τι ν'αυτό που'χεις εμπρός σου
Ελενάκι τι με κάνεις , βάλθηκες να με πεθάνεις

Αλλού δανείζεις τα φιλιά αλλόνα έχεις αγκαλιά
Κι εμένα δεν θυμάσαι , τρελό πανάθεμα σε

Ελενάκι Ελενάκι συ με πότισες φαρμάκι
Το φαρμάκι εγώ το πίνω, το Ελενάκι δεν τ'αφήνω

4.1.27 Τρεις Φίλοι (4/4 Επιτραπέζιο - Σαν Τανγκο)

Κινώντας τρεις φίλοι κι πέρα τραβούν
Στο ρινό πηγαίνουν κρασάκι να πιουν
Στο ρινό πηγαίνουν, (κρασάκι να πιουν)

Αν έχεις κρασάκι σαν πρώτα καλό
Για στείλ'τη κοπέλα να φέρει και δω

Κρασάκι σας δίνω , μα η κόρη η καλή
Στη καμάρα μέσα κοιμάται νεκρή
Στη καμάρα μέσα , (κοιμάται νεκρή)

Στη καμάρα μπαίνουν το πέπλο τραβούν
Την όμορφη κόρη νεκρή τη φυλούν
Την όμορφη κόρη , (νεκρή τη φυλούν)

4.1.28 Τσανακαλιώτισσα

Σήκωσ' τα μα - σήκωσ' τα μάτια σου ψηλά
Και δεσ με τον καημένο Γιαννούλα
Γιαννούλα Τσανακαλιώτισσα

Και διες με πως - και διες με πως εγένηκα
Σαν τον αποθαμένο Γιαννούλα
Γιαννούλα για σένα ρώτησα

Μα και γιατί δε μας το λες
Βρε μαν' μον κάθεσαι και κλαις

Αν μ' αγαπάς - αν μ' αγαπάς αγάπα με
Θέλε με να σε θέλω Γιαννούλα Τσανακαλιώτισσα

Γιατί θε να - γιατί θε νατθ' ένας καιρός
Να θέλεις να μη θέλω Γιαννούλα
Γιαννούλα για σεν' αρρώστησα

4.1.29 Χελιδονάκι Θα Γενώ (Καλαματιανο)

Γύρισε πίσω για να δεις τρελό σεβντά
Πως είμαι (τόσο) χολωμένος (κούκλα μου)
Ούτε νερό πια δεν μπορώ να πω για σε
Και ας είμαι διψασμένος (ναζιάρια μου)

Χελιδονάκι θα γενώ για σε
να χτίσω τα φωλιά σου
να κατοικήσεις κούκλα μου
κι εγώ μαζί μέσα στην αγκαλιά σου

Με βλέφαρα μισόκλειστα χαδιάρα μου
να βλέπω τη σκιά σου (παιχνιδιάρια μου)
να σκύβεις από πάνω μου πουλάκι μου
να λαχταράει η καρδιά μου (σκερτσόζα μου)

Χελιδονάκι θα γενώ για σε
να χτίσω τα φωλιά σου
να κατοικήσεις κούκλα μου
κι εγώ μαζί μέσα στην αγκαλιά σου

Και να περνάμε εμείς τα δύο ζωή γλυκιά
Ζωή χαριτωμένη (βρε Μαργίτσα μου)
Δημιουργοί οικογένειας και με παιδιά
Να ζούμε ευτυχισμένοι (Μαράκι μου)

Χελιδονάκι θα γενώ για σε
να χτίσω τα φωλιά σου
να κατοικήσεις κούκλα μου
κι εγώ μαζί μέσα στην αγκαλιά σου

4.1.30 Ως Πτηνον (Βαλσ)

Τα πτηνά που πετούν στον αέρα
Δεν φοβόνται κανένα καιρό
Μον' φοβούνται και σκάγια
Και κανένα καλό κυνηγό (κυνηγό)

Ως πτηνών και εγώ επετούσα
Και λαλούσα συχνά στα κλαδιά
Είχα τότε ελπίδες και ζούσα
Και γαλήνη πολύ στη καρδιά (στην καρδιά)

Τώρα όμως εχάθη η ελπίς μου,
ως και η γλώσσα'μ ως πριν δεν λαλεί
Δεν κοιμούμαι ώσπου να ξημερώσει
Ένας βήχας σκληρός με κρατεί (με κρατεί)

Ως λαμπάδα το σώμα μου λιώνει,
Και το στήθος μου μέσα κροτεί
Δεν κοιμούμαι ώσπου να ξημερώνει
Ένας πόνος σκληρός με κρατεί (με κρατεί)

Οι γιατροί προσπαθούν να με σώσουν ,
πριν ο έρωσ ριζώσει βαθιά
Δεν γλυτώνει το σπίτι αν πάρει
Από τέσσερα μέρη φωτιά (η φωτιά)

Ας πεθάνω κι ας ζήσει εκείνος,
Αφού τώρα με άλλη γλεντά
Μόνον θέλω πατέρας να γίνει
Και να γίνει παιδιά φθισικά

Με ηρνήθεις σκληρέ , με ηρνήθεις ,
Και γράψε το σε άσπρο χαρτί
Γράψτο μόνο με μαύρο μελάνι
Το'όνομά σου σε κόλλα χρυσή (λα χρυσή)

4.2 ŞARKI TRANSKRİPSİYONLARI

4.2.1 Γαϊδα

ΓΑΙΔΑ

The musical score for "ΓΑΙΔΑ" is written in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of nine staves of music. The first staff is a whole-note melody. The second and third staves are a pair of eighth-note accompaniment. The fourth and fifth staves are another pair of eighth-note accompaniment. The sixth staff is a whole-note melody. The seventh staff is a whole-note melody with first and second endings. The eighth and ninth staves are a pair of eighth-note accompaniment.

4.2.2 Χαλεποι Καιροι

ΧΑΛΕΠΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

ΝΑΣΟ

The musical score for "Χαλεποι Καιροι" by Nasso is written in G major (one sharp) and 3/8 time. It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/8 time signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests. The second staff includes repeat signs and a fermata. The third staff continues the melodic line. The fourth staff features a prominent sixteenth-note pattern. The fifth staff shows a change in the melodic contour. The sixth staff concludes the piece with a final cadence. A large, light-colored watermark is visible in the background of the score.

4.2.3 Χαλαπικό

ΧΑΛΑΠΙΚΟ

ΝΑΣΟ

The image displays a musical score for the piece 'Χαλαπικό' (Chalapiko) by Nasso. The score is written in 2/4 time and consists of eight staves of music. The first two staves are in treble clef, while the third and fourth staves are in bass clef. The fifth, sixth, seventh, and eighth staves are in treble clef. The music is characterized by a steady, rhythmic pattern of eighth and sixteenth notes, typical of a traditional Greek folk dance. A large, faint watermark is visible across the middle of the page.

4.2.4 Καϊκακι

ΚΑΙΚΑΚΙ

The musical score for 'ΚΑΙΚΑΚΙ' is presented in six staves, all using a treble clef and a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The time signature is 3/4. The first staff begins with a repeat sign. The second and sixth staves include a triplet of eighth notes. A large, light gray watermark is visible across the middle of the page.

4.2.5 Κοντο Το Φουστανακι Σου

ΚΟΝΤΟ ΤΟ ΦΟΥΣΤΑΝΑΚΙ ΣΟΥ

The image displays a musical score for the piece 'Κοντο Το Φουστανακι Σου'. The score is written in a single system with five staves, all using a treble clef. The time signature is 2/4. The melody is composed of eighth and quarter notes, with various accidentals (sharps, flats, and naturals) indicating the key signature. The piece concludes with a double bar line and repeat dots. A large, light gray watermark is visible across the middle of the page.

4.2.6 Λιμνιος

ΛΙΜΝΙΟΣ

The image displays a musical score for the piece 'Λιμνιος' (Limnios). The score is written in a single system with eight staves. The key signature is three sharps (F#, C#, G#), and the time signature is 2/4. The music is composed of eighth and sixteenth notes, with some rests. The score begins with a treble clef and a key signature of three sharps. The first staff starts with a repeat sign. The music concludes with a double bar line and repeat dots. A large, faint watermark is visible across the center of the page.

4.2.7 Πλισταριο

ΠΛΗΣΤΑΡΙΟ

ΝΑΣΟ

The musical score for "Πλισταριο" is written in G major (one sharp) and 7/8 time. It consists of ten staves of music. The first staff begins with a double bar line and repeat sign. The second staff includes first and second endings. The score concludes with a double bar line and repeat sign. A large, light-colored watermark is visible across the center of the page.

4.2.8 Pε

PE

The musical score for 'PE' is written in 3/2 time and consists of nine staves. The notation includes various rhythmic values such as eighth and sixteenth notes, rests, and slurs. The key signature is one flat (B-flat). The score is divided into two systems of five staves each, with the final staff of the second system ending with a double bar line and repeat dots. A large, faint watermark is visible across the center of the page.

4.2.9 Τι Τα Θελω Εγω Τα Δαση

ΤΙ ΤΑ ΘΕΛΩ ΕΓΩ ΤΑ ΔΑΣΗ

The image displays a musical score for the piece 'Τι Τα Θελω Εγω Τα Δαση'. The score is written in a single treble clef with a 2/4 time signature. It consists of six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and a key signature of one sharp (F#). The melody is composed of eighth and sixteenth notes, with some rests. The second and third staves continue the melody with similar rhythmic patterns. The fourth staff features a repeat sign at the beginning, indicating a first ending. The fifth staff continues the melody, also featuring a repeat sign. The sixth staff concludes the piece with a first ending marked '1.' and a second ending marked '2.' with the instruction 'D.C.' (Da Capo) above it. The music is presented in a clean, black-and-white format with a large, light gray watermark in the background.

4.2.10 Τρεις Φίλοι

ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

The image displays a musical score for the piece 'Τρεις Φίλοι' (Three Friends). The score is written in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a 4/4 time signature. It consists of four staves of music. The first staff begins with a repeat sign and contains a melodic line with eighth and sixteenth notes. A 'Kl' marking is present at the end of the first staff. The second staff continues the melody. The third staff also continues the melody. The fourth staff features a triplet of eighth notes in the final measure. A large, light-colored watermark is visible across the middle of the page.

4.2.11 Μαρουλιώ

ΜΑΡΟΥΛΙΩ

ΓΑΒΕΛΑΣ

The musical score for 'Μαρουλιώ' is presented in six staves of music. The first staff begins with a treble clef, a 2/4 time signature, and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of eighth and sixteenth notes. The second staff is a first ending, indicated by a double bar line with repeat dots at both ends. The third staff continues the melody with a sharp sign (F#) above the second measure. The fourth and fifth staves appear to be a second ending or a variation, with a repeat sign at the end of the fifth staff. The sixth staff concludes the piece with a double bar line. A large, light gray watermark is visible across the middle of the page.

5. TARTIŞMA

İmroz yüzyıllar boyunca yakın olduğu Anadolu ve Trakya kıyıları ile ilişki içinde olmuş, dolayısıyla da kültürü buralardan etkilenmiştir. Aynı zamanda Ege Denizinde bir ada oluşu ve doğası gereği denize yakınlığı nedeniyle aynı özelliklere sahip diğer Ege adalarının ve Ege kıyılarının kültürel özellikleriyle benzerlikler gösterir. Öte yandan adaya ulaşımın çok kolay olmayışı ve Lozan Antlaşması sonrasında yaşanan gelişmeler sonucu geçirilen içe kapanma dönemi nedeniyle Ege kıyılarındaki şehirler ve diğer bazı Ege adaları gibi hızlı kültür değişimi yaşanmamıştır. İmroz'un kendine has şivesi Midilli adasınınki ile benzerlik gösterir. Bu benzerliğin İmroz'a daha yakın olan adalarla değil de görece daha uzak olan Midilli adasıyla olmasının nedeninin iki ada arasında kurulmuş ilişkiler olduğu düşünülebilir.

Anadolu'nun müzikal zenginliğinin ve yerel şivenin güçlü etkileri birleşerek Ege Denizi müzik kültürü'nün bir parçasını oluşturan "İmroz üslubunu" doğurduğu söylenebilir. İmroz'un halk müziği kültürü, deniz ve ada bölgesi Yunan kültürünün müzik türleri kategorisinde yer almakta ve müzik enstrümanı seçimi ve melodik çağrışımlardan da anlaşılacağı gibi, komşu bölgelerden müzikal öğeler içermektedir.

Kulaktan kulağa bugüne ulaşan İmroz şarkılarının ne kadarının yerel olarak bestelendiği ne kadarının anakaradan ya da diğer adalardan geldiğini tespit etmek mümkün değildir. Ancak bazı süslemeler ve eslerin kullanımına dayanarak "İmroz üslubu"na sahip şarkılar işaretlenebilir. Bunun dışında diğer bir gösterge de şarkı sözlerindeki İmroz'a has sözcük, yer adları ve deyişlerin kullanılması olabilir.

6. SONUÇ

İmroz müziği hakkında yapılmış bir araştırmanın ve yazılı kaynakların olmaması nedeniyle şarkıların kökeni hakkında kesin bir yargıya varmak mümkün değildir. Ancak şarkı sözlerindeki İmroz lehçesine ait sözcükler, yer adları ve deyişlerin varlığı, bazı müzikal süslemeler ve eslerin kullanımıyla kendini belli eden “İmroz üslubu” köken konusunda bazı ipuçları verebilir.

Bu çalışmada geçmiş günleri hatırlayanların hafızalarında yer ettiği haliyle İmroz Şarkıları'nı yazılı olarak kayıt altına almak suretiyle unutulma tehdidine karşı bir önlem alınmaya çalışılmıştır.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Alexandris, A. (2013). Türkiye'nin İmroz ve Bozcaada Politikası. F. Tansuğ içinde, *İmroz Rumları, Gökçeada Üzerine* (2 b., s. 151-202). İstanbul: Heyamola Yayınları.

Babül, E. (2013). İmroz'da Tanınma Siyasetleri: Ulusal Vatandaşlık, Yerel Aidiyet ve Toplumsal Hafıza. F. Tansuğ içinde, *İmroz Rumları, Gökçeada Üzerine* (2 b., s. 228-255). İstanbul: Heyamola Yayınları.

Çağaptay, S. (2013). Bir Adanın Arada Kalmışlığının Öyküsü. İmroz'un Osmanlı Öncesine Bakış. F. Tansuğ içinde, *İmroz Rumları, Gökçeada Üzerine* (2 b., s. 34-49). İstanbul: Heyamola Yayınları.

Erginsoy, G. B. (2006). *Adalılar, İmroz'dan Gökçeada'ya*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.

Karas, M. (2013). İmroz'da Dini Hayat ve Kiliseler. F. Tansuğ içinde, *İmroz Rumları, Gökçeada Üzerine* (2 b., s. 50-79). İstanbul: Heyamola Yayınları.

Mustoksidis, A., & Bartholomeos, K. (2010). *İmroz Tarihi Üzerine Bir İnceleme*. İstanbul: Gökçeada - İmroz Koruma Yardımlaşma Geliştirme ve Yaşatma Derneği.

Tansuğ, F. (2013). Osmanlı İdaresinde bir Rum Adası: On Dokuzuncu Yüzyıl Ortalarında İmroz. F. Tansuğ içinde, *İmroz Rumları, Gökçeada Üzerine* (2 b., s. 80-109). İstanbul: Heyamola Yayınları.

Diğer Yayınlar

Özbek, Ç. (2008). Antik Çağda Gökçeada. *Gökçeada Deđerleri Sempozyumu* (s. 59-68).
Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Yayınları.

EKLER

EK 1: İMROZ'DAN RESİMLER

1972-1973 yıllarında düğün yürüyüşü (Atina İmrozlular Derneği arşivi)

1960'lı yıllardan bir düğün (Atina İmrozlular Derneği arşivi)

1960'lı yıllardan bir düğünde damat tarafı (Atina İmrozlular Derneği arşivi)

1920'li yıllarda Kefaloz Panayırı (Atina İmrozlular Derneği arşivi)

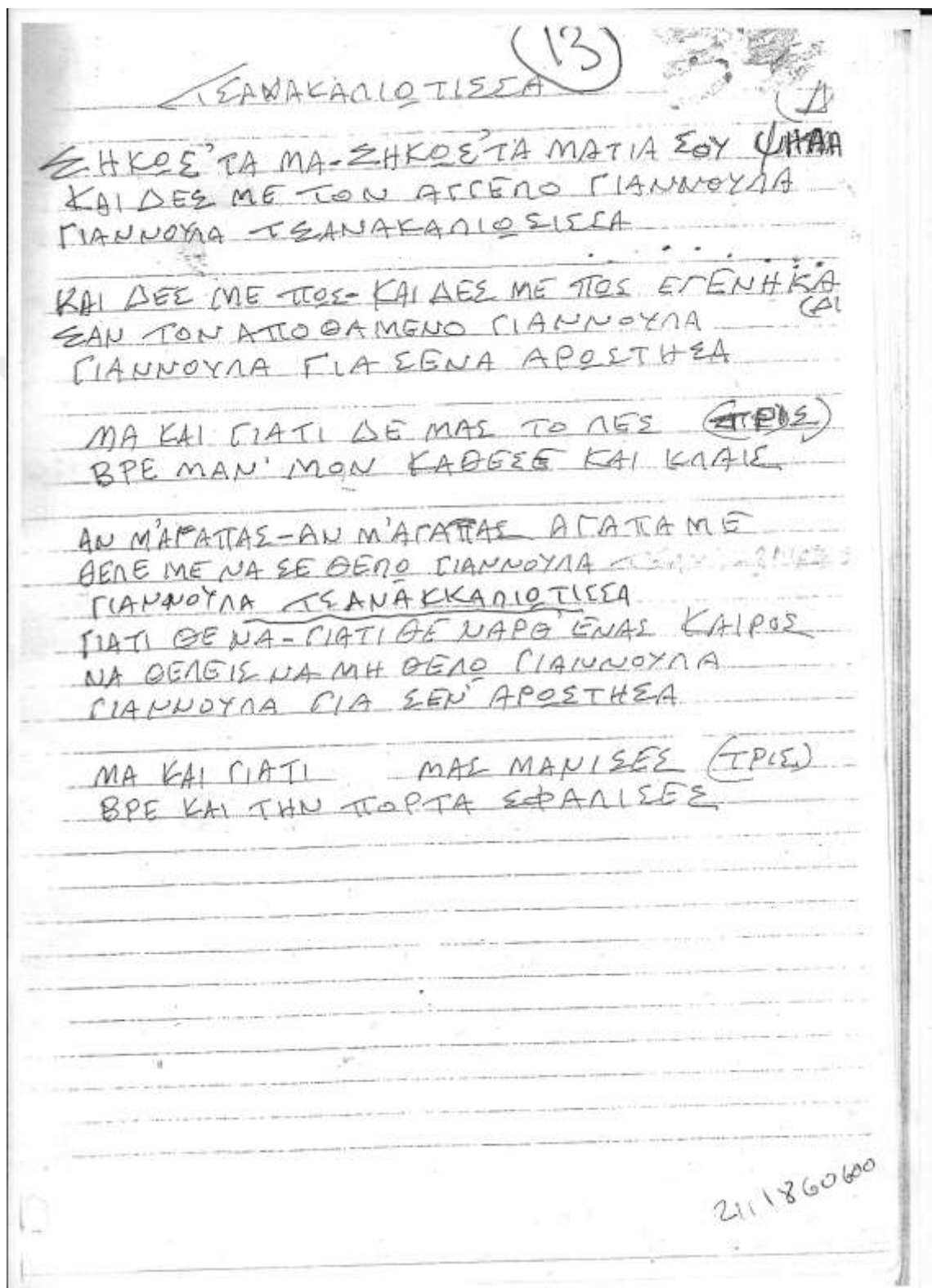
EK 2: TRANSKRİPSİYON ÇALIŞMALARINDAN ÖRNEK

ΠΑΗΣΤΑΡΙΟ

NABO

Handwritten musical score for the piece "ΠΑΗΣΤΑΡΙΟ" (Pastitsio) by NABO. The score is written on ten staves in treble clef with a key signature of one sharp (F#). It features various rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

EK 3: TİMOLEON ÇAKNİS ŞARKI SÖZÜ KOLEKSİYONUNDAN
ÖRNEKLER

(Χορός Αιωνία μέλου - 2 /

ΝΤΟΥΝΕΣ ΚΑΙ ΝΤΟΥΝΕΣ

28

ΑΥΧΩΝ ΕΙΧΑ ΚΙ' ΕΧΑΒΑ ΑΘΩΤΗΝ ΑΥΚΑΔΙΑ ΤΟΥ
ΤΩΡΑ ΤΗΝ ΔΥΣΩΝ ΜΑΛΛΟΝΑ ΒΑΙ ΚΑΥΣΕΤΑΙ Η ΚΑΡΔΙΑ ΤΟΥ

improva

ΡΕΣΟΥΡ

ΝΤΟΥΝΕΣ ΚΑΙ ΝΤΟΥΝΕΣ ΜΑ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ
ΦΑΡΑΟ ΚΑΙ ΜΠΑΓΙΕΝΣΕΡΑ Τ' ΑΧΕΙΣ ΤΑ ΜΑΛΛΙΑ

209
Schilleri

Ο ΔΟΥΡΑΝΟΣ ΚΙΩΝ ΚΑΖΕΘΗ ΚΙ Η ΧΩΣ ΑΝΙΣΗ ΑΘΩΝΩ
ΔΕΝ ΓΕ ΑΡΝΑΤΕ ΤΑΖΙΑ ΤΟΥ ΕΚΖΟΣ ΚΙΩΝ ΑΘΩΔΑΝΩ

ΡΕΣΟΥΡ

ΕΝΑ ΝΑ ΣΕ ΦΙΛΗΣΟ ΚΑΙ ΦΙΛΑ ΜΕ ΚΑΙ ΕΣΥ
ΚΑΙ ΣΑΝ ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΑΣΟ ΜΑΡΤΥΡΑΤΟ ΚΑΙ ΣΥ

ΟΥΟΣ Ο ΚΟΒΕΦΟΣ ΤΕ ΡΩΖΑ ΤΙ ΕΧΩ ΚΙ ΟΣΟ ΔΙΩΝΩ
ΤΕ ΤΗΝ ΓΩΤΙΑ ΣΟΥ Τ' ΑΝΙΣΣΕΣ ΔΕΝ ΤΗΝ ΕΦΑΚΕΡΑΝΩ

ΡΕΣΟΥΡ

Ο ΗΘΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ ΣΤΗΝ ΑΧΡΗ ΤΟΥ ΓΙΑΛΟΥ
ΤΟΥΤΗ ΜΟΥ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΜΗΝ ΑΓΑΠΑΣ ΑΛΛΟΥ

ΑΥΤΑ ΤΟΥΝ ΑΘΩΙΟΣ ΤΟ ΘΕΙ ΘΩΣ. ΕΙΝ' ΉΥΚΕΙΑ Η ΑΥΑΘΗ
ΣΤΟ ΣΟΥ ΤΗΝ ΔΟΚΙΜΑΒΑ ΕΙΝΕΙ ΕΙΚΡΗ ΓΑΡΦΑΚΙ

Ο ΗΘΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΕΙ ΚΙ Η ΜΕΡΑ ΣΟΜΕΤΑΙ
ΚΙ Ο ΡΟΥΣ ΜΟΥ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ ΔΕΝ ΠΡΙΜΑΖΟΝΕΤΑΙ

improva

ΤΕΥΧΟΣ
2012
19 ΜΑΡΤ. ΑΠΡ.

ΓΚΑΪΝΤΑ ΧΑΣ/ΚΟ

(30)

ΜΑΝΑΜ ΒΕΛΟΥ ΝΑ ΧΟΥΡΕΥΟΥ
ΝΤΟΥΝ ΑΨΟ ΝΤΟΥ ΠΑΤΑΧΤΟ

ΚΙΑΠ' ΤΑ ΕΡΜΑ ΤΑ ΤΣΙΡΒΟΥΝΙΑΜ
ΝΑ ΠΙΤΙΕΤΙ ΚΑΡΝΙΑΧΤΟ

ΔΙΕ

ΠΑΙΖΙ ΤΑ ΣΝΙΑΒΡΙΑΣ' ΒΡΕ ΜΑΕΣΤΡΟΥ
ΤΗ ΓΚΑΪΝΤΑ ΜΗ ΜΗ ΣΤΑΜΑΤΑΣ

ΚΙ ΟΤΑΝ ΕΙΜΑΣ ΔΙΑΣ ΚΙ ΔΑΖΕΙΣ
ΠΑΤΑ ΤΟΥ Π'ΧΑΝ' ΚΙ ΜΗ ΡΟΥΤΑΣ

ΔΙΕ

ΕΡΙΧΝΑ ΣΑΝΤΑ ΚΙ ΠΙΤΙΟΜΟΥΝ
ΣΑΝ ΝΤΟΥ ΒΑΡΒΑ ΤΟΥ ΤΟΥ ΒΗΤΟΥΝ'

ΚΙ ΑΤΟΥ ΤΡΙΣΤΟΥ ΜΗ ΧΟΙΒΑΖΑΝ'
ΤΗΡΑ ΤΟΥ ΜΗΝΗΜΑΜ ΑΠ' ΟΥΝ'

ΔΙΕ

ΜΕΣ Τ' ΑΛΟΥ ΝΟΥΔ' ΠΙΤΙΟΜΟΥΝΑ
ΣΑΝ ΣΑΝΙΖΜΕΝΗ Κ' ΦΟΡΘΑ

ΤΑ ΤΕΖΑΡΑ ΠΑΣ ΤΟΥ ΧΟΥΡΤΑΡ'
ΚΙ 'ΕΧΑΨΑ ΜΙΑ ΜΗΛΟΧΑ

ΔΙΕ

ΟΧΑ-ΟΧΑ-ΚΙ ΕΧΑΨΑ ΜΙΑ ΜΗΛΟΧΑ (ΔΙΕ
~~ΟΧΑ ΜΕΣ ΟΧΑ ΟΧΑ ΚΙ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ~~

ΟΧΑ ΜΕΣ ΟΧΑ-ΟΧΑ ΚΙ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ

ΟΧΑ-ΟΧΑ-ΟΧΑ-ΟΧΑ ΚΙ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ

ΤΡΙΑ ΕΝΤΕΡΑ ~~ΣΑΝ~~ ~~ΤΩ~~ ~~ΒΡΑΔ~~ ~~ΠΕΡΤΙ~~ ~~ΨΟΦΑ~~
ΤΡΙΑ ΕΝΤΕΡΑ ΣΑΝ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ
ΣΑΝ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ
ΣΑΝ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ
ΣΑΝ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ
ΣΑΝ ΤΩ ΒΡΑΔ ΠΕΡΤΙ ΨΟΦΑ

ΧΑΛΕΠΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

Από τα πάνω υψώματα κοιτάζω παραπέραν
ανοίγω ματοσίνορα, δεν βλέπω τίς κανέναν.

Το μονοπάτι το παλιό παίρνω με δυσκολίαν
Στήνω αυτή, αφουγκράζομαι, αγέρι κι ερημίαν.

Μόν' η βαριά ανάσα μου ακούγεται με βίαν,
ως και τα έρμα τα πουλιά προβλέψαν δυστυχίαν.

Τούτους τους χαλεπούς καιρούς, με τέτοιους ^{δυσκολούς καιρούς} ~~συνμαχούς~~ ^{συνμαχούς} ζαβούς

^{Τιμρο μου, τα πουλάκια σου, φτερούγισαν και φύγαν.}
~~16ος με χρόνια τε καιρούς θαμιά θα ζαναρ σου f d~~
~~και σιθανοδάρεις μας θας τα βικά κοντ'κα θα χευθούνι~~

Γιαση με κανείς το σιγκι κίφνω τε σιγνώνης
και υψώμα με τις σιγκι και την καρδια ταζανούς

Πυκνίθωνι για ξιζέρι σπανά τε αρχώνη
οδοστρεπτες ^{ενοχούτες μου} χινίζη και τε 16ος δένι

Συφάζη να κανείς το σιγκι με κάθε ευκαιρία
τε σιγνές κι ενοχούτα να κανω ^{16ος δένι} ~~τα ζαναρ σου~~

Αναρτω θα χένω για βε να κίφνω τη καρδια βω
και θα βε κοου το σιγκι να βε κοου η ^{η πιζιζα σου} ~~η πιζιζα σου~~

Στα τάζα λογία-φοια τη χες δέν θυω να τ'ακούω
δένυ τονό να βε γουω σα λογία ν'αποκρουνω

Δέν κανω οτι μ'έδωκς για να βε φατακόω
και το φατακι ^{απ'έδωκς} δέν θα β'ανταποδοτώω

Εγω για τη βεγνικα βω αρχίω χαφακίρη
και βω τον γυβίο των 1140 θα κανω το φακίρη

Πυροσβές την αγγιη με και μ'έβειναι οι βταχτες
κι ασσ τους χησσι την κάρδια αναγινε κινερακτες

7/8 ΕΙΒΑΧΩΝ ΜΟΥΣΜΟΥΛΙΑ ΚΟΥΧΗΝΟΣ (18)

ΣΤΟΝ ΤΟΤΟ ΠΟΥ ΣΕ ΠΡΕΤΟΒΙΔΑ
ΘΕ ΝΑ ΦΥΤΕΦΟ ΜΟΥΣΜΟΥΛΙΑ
ΓΙΑ ΝΑ ΚΡΕΜΑΣΟ ΤΑΣ ΕΑΠΙΔΑΣ
ΣΤΑ ΑΝΘΗΣΜΕΝΑ ΤΗΣ ΚΛΟΝΙΑ

ΣΤΟΝ ΙΣΚΟ ΤΗΣ ΓΙΑ ΝΑ ΚΟΙΜΟΥΜΕ
ΤΗ ΜΥΡΟΔΙΑ ΤΗΣ ΝΑ ΡΟΦΟ

ΚΙ ΟΤΑΝ ΕΣΕΝΑ ΕΝΘΗΜΟΥΜΕ
ΝΑ ΤΡΟΟ ΜΟΥΣΜΟΥΛΟΣΤΗΦΟ
ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΡΕΦΡΑΙΝ

ΡΕΜΒΑΖΟ ΚΑΙ ΤΑ ΞΑΝΑΒΛΕΠΟ
ΤΑ ΜΑΤΙΑ ΣΟΥ ΤΑ ΜΕΝΕΞΙΑ

ΠΟΥ ΜΕ ΖΑΛΙΖΟΥΝ ΚΑΙ ΜΕ ΣΤΕΛΝΟΥΝ
ΣΤΑΝ ΠΑΛΑΙΑ ΜΑΣ ΕΡΗΜΗΦΟΛΙΑ

ΚΙΑΝ ΣΤΗ ΦΟΛΙΑ ΜΑΣ ΚΕΛΑΙΔΟΥΞΑΝ
ΟΛΟ ΑΙΔΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΟΥΛΙΑ
ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΜΑΣ ΘΥΜΙΖΟΥΝ
ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΜΕ ΟΤΟΣ ΠΑΡΙΑ

ΘΑ ΦΥΤΟ ΚΟΡΗ ΜΟΥ ΣΤΑ ΞΕΝΑ ΡΕΦΡΑΙΝ ΟΡΓΑΝΙΚΟ ΤΕΛΟΣ
ΣΤΟ ΠΑΝΤΑ ΔΥΣΤΙΧΙΣΜΕΝΟ ΕΓΕΙΜΑΙ ΠΑΝΤΑ ΦΕΙΜΗ ΜΕΝΑΧΟΕ
ΜΑΤΙΑ ΒΛΕΠΟΥΝ ΑΛΛΟΥΣ ΤΟΤΟΥΣ ΚΑΙ ΔΕΝ ΑΛΛΑΖΕΙ ΚΕΣ ΜΟΥ Ο
ΦΥΛΑ ΑΒΗΛΟΥΝ ΤΑ ΚΛΑΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΓΕΙΜΑΙ ΠΑΝΤΑ ΜΕΝΑΧΟΕ
ΚΑΤΙ ΤΟΥ ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΓΟ ΣΑ
ΣΙΦΗ ΠΟΝΕΧΟΣ

21

9/14
ΤΙ ΓΚΙ ΚΑΡΣΙΣ ΑΓΡΙΔΙΑ

Τ' ΑΓΡΙΔΙΑ ΝΙ ΚΑΛΟ ΧΟΥΡΙΟ (ΤΡΙΣ)
ΓΙΑ Τ' ΑΠΟΚΕΙ ΕΙΜΗ ΚΙ ΓΟ
ΕΜΗ ΚΙ ΑΠ ΗΤΟΥ ΜΟΤΕΧΟΥ ΠΙΟΝΑΒΟΥ 2 meki
ΒΡΕ ΞΕΓΛΙΣΤΡΟ ΜΠΛΑΣΤΡΟΝΟ ΧΑΜΟ

imrozca
ΣΤ' ΑΓΡΙΔΙΑ ΣΝΤΟΥΝ ΑΝΗΦΟΡΑ (ΤΡΙΣ)
ΤΣΑΛΑΤΑΤΟΥΣΑΝ ΤΣΙΠΟΥΡΑ
ΤΑ ΚΑΖΑΚΙΑΖΑΝ ΣΤΟΥΣ ΝΟΥΝΤΑΔΕΙ
ΝΑ ΜΗ ΤΟΥΣ ΒΡΕΤ' ΟΙ ΤΣΑΝΤΑΡΜΑΔΕΙ → jantarma (Turkse)

ΕΧΕΙ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΚΟΤΤΕΡΙΕΣ (ΤΡΙΣ)
ΟΜΟΡΦΟΝΙΟΥΣ, ΛΕΒΕΝΤΕΣ
ΧΟΡΕΥΟΥΝ ΜΕΡΑΚΚΙΔΙΚΑ ΕΚΕΙ ΣΤΟΥΣ ΚΑΡΣΙΕΣ

ΠΑΙΖΟΥΝ ΛΑΓΟΥΤΑ ΚΑΙ ΒΙΟΝΙΑ (ΤΡΙΣ)
ΤΡΟΜΚΕΤΣΕΚΑΙ ΣΑΝΤΟΥΡΙΑ
Ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΙΝΕΙ ΚΑΙ ΓΛΕΝΤΑ
ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΘΑΜ ΠΙΟΥΡΙΑ

imrozca
SPILTA
ο ΚΟΣΜΟΣ ΠΙΝΕΙ ΚΑΙ ΣΤΗ ΠΛΙΑ (ΤΡΙΣ)
ΛΙΓΟ ΝΑ ΠΕΡΠΑΤΗΣΕΙ
ΣΤΩΝ ΠΛΑΤΑΝΟΝΑ ΠΙΓΓΑ ΝΕΡΟ
ΑΠ ΤΟΥ ΓΚΡΕΜΟΥ ΤΗ ΒΡΥΣΗ.

Τ' ΑΓΡΙΔΙΑ ΝΙ ΚΑΛΟ ΧΟΥΡΙΟ
ΜΟΝ ΕΝΙ ΠΙΑΣ ΤΟΥ ΡΕΜΑ
ΠΑΝ ΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΓΙΑ ΙΝΕΡΟ
ΓΥΡΙΖΟΥΝ ΦΥΛΙΜΕΝΑ

imrozca
SPILTA
BOYRNU
ΠΑΝΤΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ ΣΠΙΤΟΥ
ΒΟΥΤΑ ΝΑ ΕΙΠΙΑΝ ΗΛΟΥΝ
ΚΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΚΑΝΕ ΤΙΣ
ΚΑΡΤΙΣΟΥΝ ΚΙ ΚΑΝΕ ΤΙΣ
ΤΟΥΣ ΣΕΒΑΝΟΝΑ ΤΡΑΠΙΣΟΝ
Muzaffer

ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ

ΣΤΟ ΒΟΥΛΟ ΜΙΑ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ ΕΒΟΣΚΕ Τ' ΑΡΝΙΑ
ΕΙΧΕ ΧΟΡΤΑ ΚΑΙ ΛΙΒΑΔΙΑ ΚΑΙ ΧΟΡΑ ΚΛΑΔΙΑ

ΑΓΕΡΑΣ ΤΑ ΦΥΣΑΕΙ ΤΑ ΠΛΑΤΑΝΟΦΥΛΛΑ
ΘΕΕ ΜΟΥ ΝΑ ΦΥΛΑΓΕΙΣ ΤΑ ΤΣΟΜΠΑΝΟΠΟΥΛΑ

ΚΥΝΗΓΟΣ ΤΟΥ ΚΥΝΗΓΟΥΣΕ ΠΕΡΑΣ' ΑΠΟ ΚΕΙ
ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ 'ΘΡΑ ΣΟΥ ΚΑΛΗ

ΕΣΥ ΣΕ ΤΟ ΣΤΑΦΥΛΙ ΚΙ ΕΓΩ ΤΟ ΤΣΑΜΠΟΥΡΟ
ΦΙΛΑ ΜΕ ΣΥ ΣΤΑ ΧΕΙΛΗ ΚΙ ΕΓΩ ΣΤΟ ΜΑΓΟΥΛΟ

ΕΧΕΙΣ ΜΑΝΑ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΑ ΓΙΑ' ΣΑΙ ΟΡΦΑΝΗ
ΑΠΟ ΜΑΝΑ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΑ ΕΙΜΑΙ ΟΡΦΑΝΗ

ΚΑΙ Σ' ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΕΙΜΑΙ ΤΑΝΤΙΑ ΜΟΝΑΧΗ

ΑΓΕΡΑΣ ΤΑ ΦΥΣΑΕΙ ΤΑ ΠΛΑΤΑΝΟΦΥΛΛΑ
ΘΕΕ ΜΟΥ ΝΑ ΦΥΛΑΓΕΙΣ ΤΑ ΤΣΟΜΠΑΝΟΠΟΥΛΑ

ΟΡΦΑΝΟ ΕΓΩ ΚΥΡΑΜΟΥ. ΟΡΦΑΝΗ ΚΑΙ ΕΣΥ
ΕΛΑ ΝΑ ΣΤΕΦΑΝΘΟΥΜΕ, ΝΑ ΖΗΣΟΥΜΕ ΜΑΖΙ

ΕΣΥ ΣΕ ΤΟ ΣΤΑΦΥΛΙ ΚΑΙ ΕΓΩ ΤΟ ΤΣΑΜΠΟΥΡΟ
ΦΙΛΑΜΕ ΣΥ ΣΤΑ ΧΕΙΛΗ ΚΙ ΕΓΩ ΣΤΟ ΜΑΓΟΥΛΟ

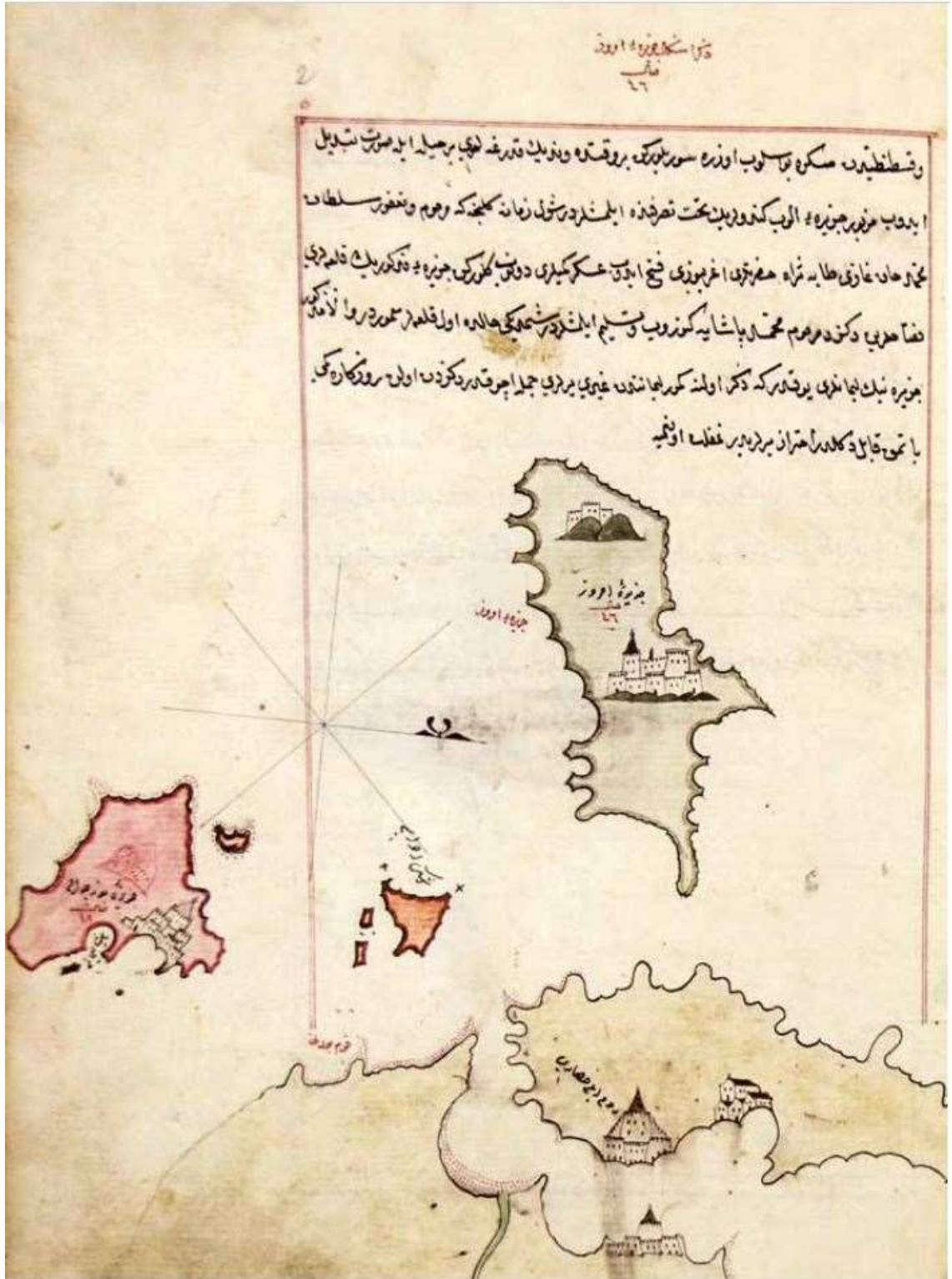
EK 4: DVD EKİNDEKİ SES KAYITLARININ LİSTESİ

- 1) Apostolos Brigus Mülakatı A
- 2) Apostolos Brigus Mülakatı B
- 3) Hrisostomos Brigus Mülakatı
- 4) Hrisostomos Brigus Solo Keman 1A
- 5) Hrisostomos Brigus Solo Keman 1B
- 6) Hrisostomos Brigus Solo Keman 2A
- 7) Hrisostomos Brigus Solo Keman 2B
- 8) İmroz'dan Ezgi ve Şarkılar A
- 9) İmroz'dan Ezgi ve Şarkılar B
- 10) Sazlı Sözlü İmroz Şarkıları A
- 11) Sazlı Sözlü İmroz Şarkıları B
- 12) İmroz'da Çalınıp Söylenen Parçalar 1A
- 13) İmroz'da Çalınıp Söylenen Parçalar 1B
- 14) İmroz'da Çalınıp Söylenen Parçalar 2A
- 15) Halepi Keri (Timoleon Çaknis)
- 16) Marulio (Timoleon Çaknis)
- 17) Musmulya (Timoleon Çaknis)
- 18) Kondo to Fistanaki Su (Timoleon Çaknis)
- 19) Re Zeybek (Timoleon Çaknis)
- 20) Plistario (Timoleon Çaknis)
- 21) Pekse Kati Ya Me (Timoleon Çaknis)
- 22) Voskopula (Timoleon Çaknis)
- 23) Kalamia (Timoleon Çaknis)

EK 5: İMROZ HARİTALARI

Benedetto Bordone, *Isolario*, Vinegia, 1528: 19.

IMBROS - TENEARIS SANDYS 1630

24

Lemnos. Hellespont.

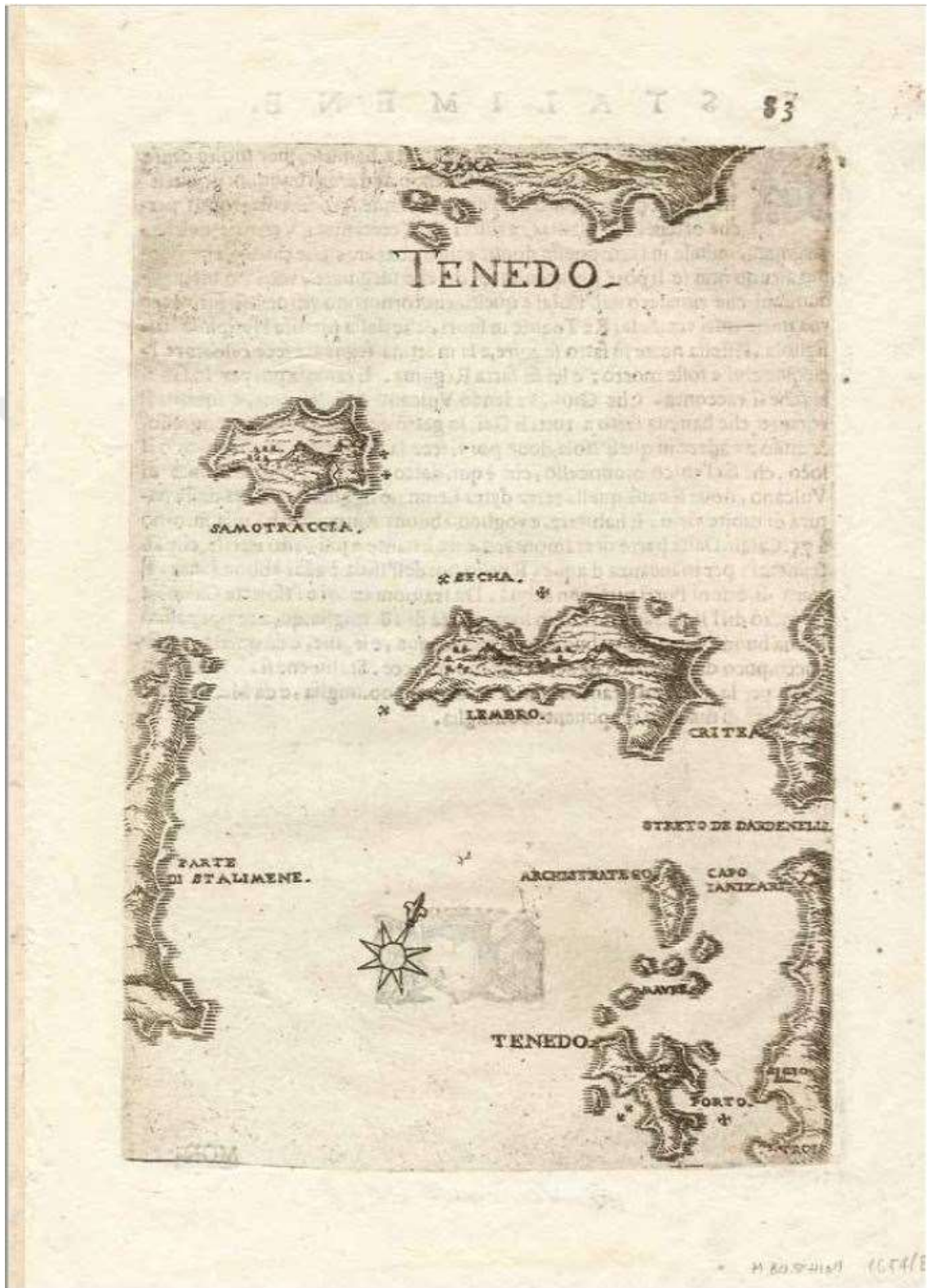
LIB. I.

their orifons, and from thence ascend the mountaine to open the veine from whence they produce it, which they do with great preparations & solemnities accompanied with the principall *Turkes* of the Iland. That which covereth it, being removed by the labour of wel-nigh fifty pioners; the Priests take out as much as the *Cadee* doth think for that yeare sufficient, (lest the price should abate by reason of the abundance) to whom they deliver it: and then close it up in such sort, as the place where they dig'd, is not to be discerned. The veine discovered, this precious earth, as they say, doth arise like the casting up of wormes; and that only during a part of that day: so that it is to be supposed rather, that they gather as much as the same will afford them. Certaine bags thereof are sent to the great *Turke*: the rest they sell (of which I have seen many cups at *Constantinople*:) but that which is sold to the Merchants, is made into little pellets, and sealed with the *Turkish* character. The ceremonies in the gathering hereof, were first inducted by the *Venetians*. And now we enter the *Hellespont*,

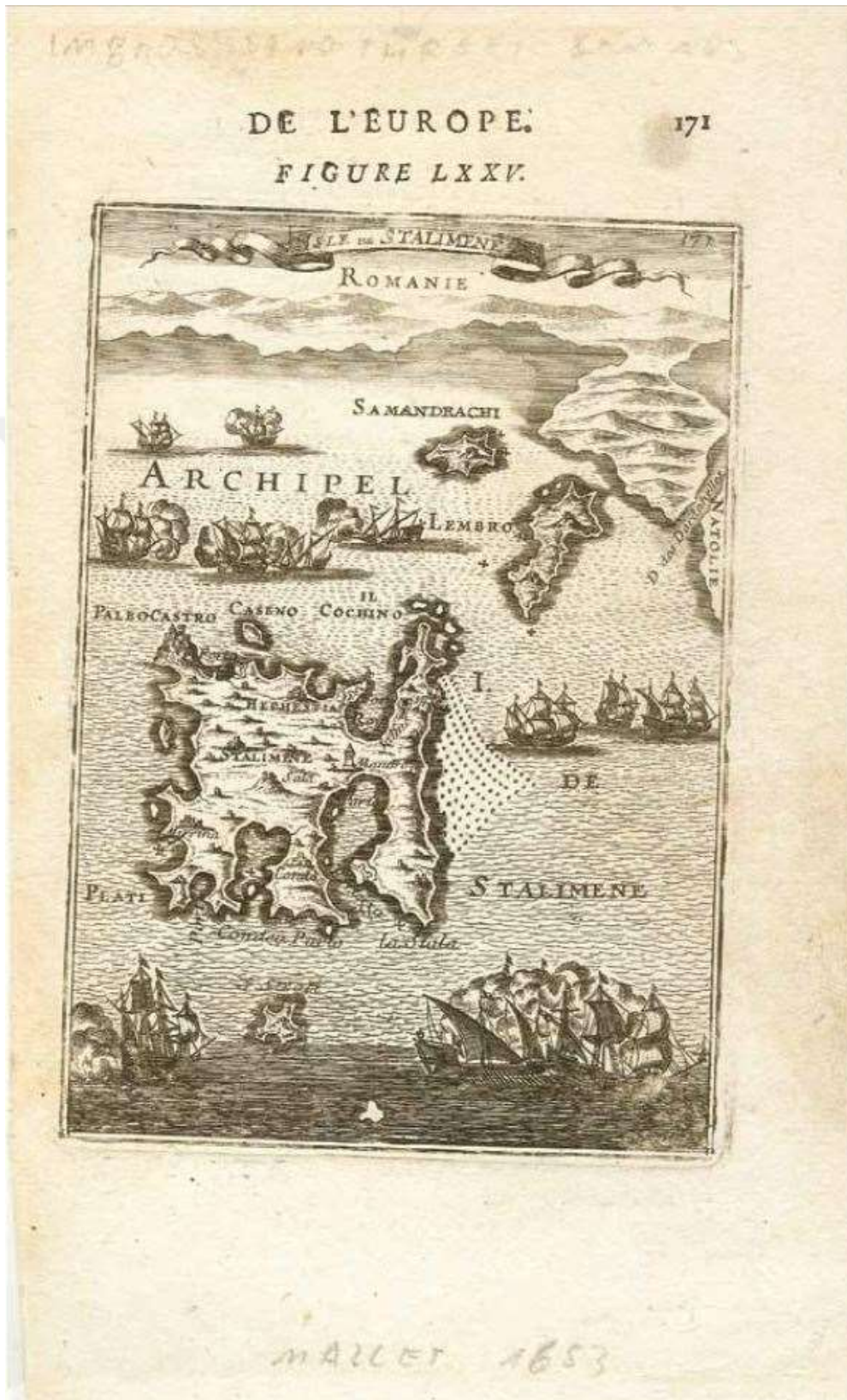

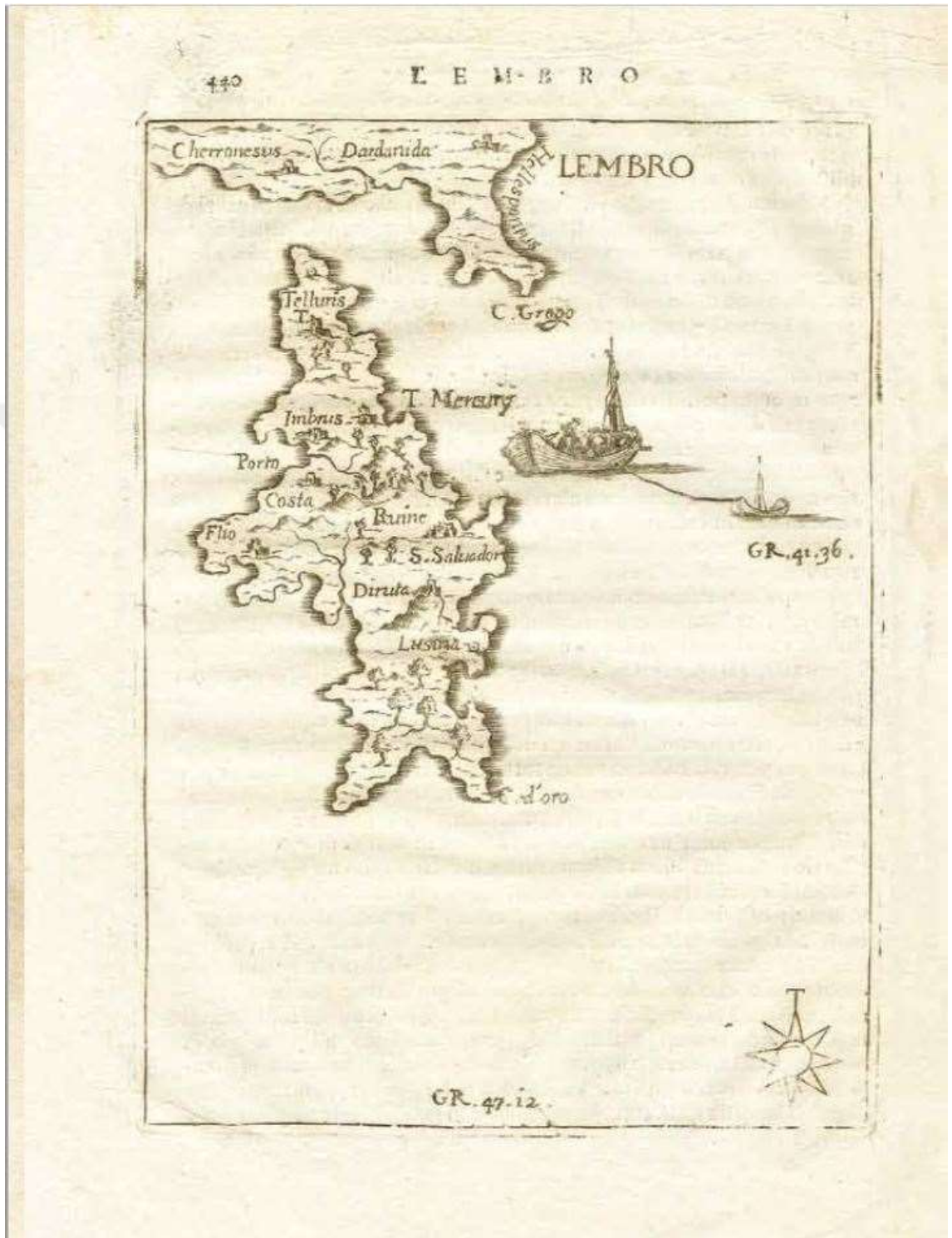
A. Mount Ida.	D. Abidos.	G. Zembrit.	K. Cape Tenigry.
B. Tenodes.	E. Sefos.	H. Hellespont.	L. Ruines of Alexandria.
C. Seat of old Troy.	F. Mytis.	I. Gallipoli.	M. Mouth of Simois and Scaevander.

so called of *Helle* the daughter of *Athamas* King of *Thebes*, and sister of *Phryxus*: who, flying the stratagems of their step-mother *Ino*, was drowned therein. Bounded on the left hand with the *Thracian Chersonesus* (vulgarly call'd *S. Georges arme*) a peninsula pointed to the South-west: whereon stood the Sepulchre of *Hecuba*, called *Cynossema*, which signifieth a Dog: sained to have bin metamorphosed into one, in regard of her impatiency. She in the division of the *Troian* captives, contemned, derided, and avoided of all, fell to the hated share of *Vlysses*: when to free her selfe from shame and captivitie, she leapt into the *Hellespont*. But *Diclus Cretensis* saith, that distracted with her miseries, and execrating the enemy, she was flaine

A. Manesson Mallet, *De L'Europe*, Paris 1683: 171.

La ville de *Meteles*, aussi bien que toute l'île, est présentement habitée, en partie par les Turcs & en partie par les Grecs. Mais les premiers demeurent principalement dans la ville; au lieu que ceux qui se tiennent à la campagne, sont la plupart des Grecs, qui s'appliquent fort à la culture des champs & des vignes. Cependant il est certain qu'il y a six fois plus de Grecs que de Turcs, de même que dans toutes les autres îles de l'*Archipel*.

Cette île fut premièrement habitée par les Pelasgiens, qui y vinrent sous la conduite de *Xanthe* fils de *Tyiope*. Ensuite *Macarius*, fils de *Jupiter* le Cyrenien, y conduisit une colonie d'Ioniens qui s'y habitierent. Ce *Macarius* y amassa de grands trésors par la fertilité du terroir de l'île, jointe à sa bonne économie, & obtint par son équité & par son affabilité le gouvernement de toutes les îles circonvoisines.

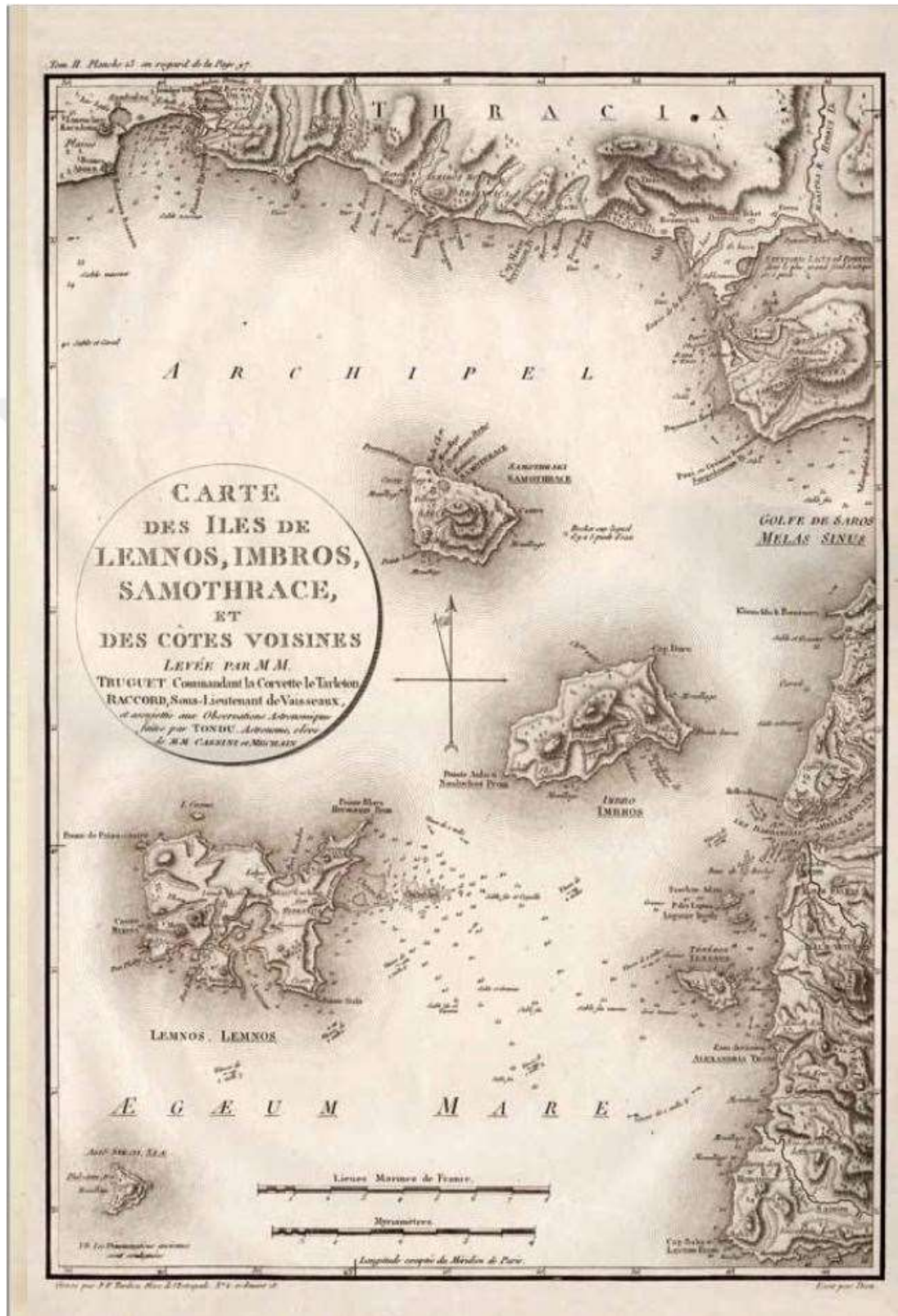
Après cela *Lesbos*, fils de *Lapithos*, passa dans cette île à la persuasion de l'Oracle, avec toute sa famille, & épousa *Methymne*, fille de *Macarius*. Depuis ce tems, toute l'île & sa ville principale fut appelée *Lesbos* de son nom, comme auparavant elle avoit été nommée *Macaris* de *Macarius*, & *Pelasgia* des *Pelasgiens*.

Enfin cette île passa de la domination des Perses & des Macédoniens, où elle se trouvoit assujétie, sous celle des Empereurs Grecs. Mais l'Empereur *Calo Jean*, autrement appelé *Jean Paléologue*, aiant été chassé de l'Empire par un certain *Catacusaïne*, & y aiant ensuite été rétabli avec le secours d'un Seigneur Génois, appelé *François Catalusius*, il fit présent à ce Seigneur, tant pour lui que pour ses descendants, de la Seigneurie & domination de cette île, en reconnoissance du service qu'il lui avoit rendu. Mais en l'année 1462, elle fut prise par *Mahomet* second, Empereur Turc, sur *Dominique Catalusius*, Génois & dernier Prince de cette race, qu'il fit cruellement mourir.

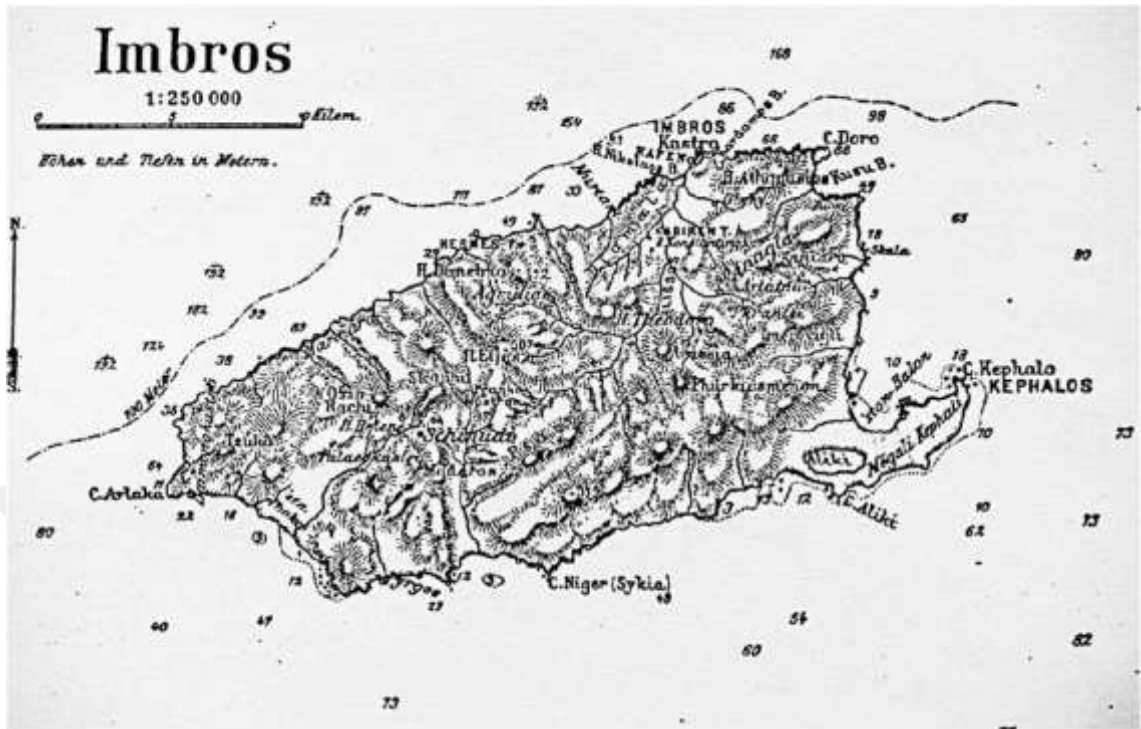

DE L'ILE DE TENEDOS.

L'île que les anciens Grecs & Latins ont appelée *Tenedos*, est encore connue parmi les Italiens & les Grecs modernes sous le nom de *Tenedo*; mais les Turcs la nomment *Bogge-Addasi*, c'est-à-dire l'île du détroit, à cause qu'elle est située près

E. Oberhummer, *Eine historisch-geographische*, Berlin, 1898

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı: Murat Arcun Tanju
Sürekli Adresi: Kuzguncuk, İnci Çayırılı s. 25, Üsküdar, 34674 İstanbul
Doğum Yeri ve Yılı: İstanbul, 1968
Yabancı Dili: İngilizce, Fransızca, Yunanca
İlk Öğretim: Oruçgazi İlkokulu ve Ortaokulu, 1982
Orta Öğretim: Pertevniyal Lisesi, 1985
Lisans: İTÜ Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği, 1991
1. Yüksek Lisans: İTÜ Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği, 1995
2. Yüksek Lisans: Bahçeşehir Üniversitesi, 2017
Enstitü Adı: Fen Bilimleri Enstitüsü
Program Adı: Ses Teknolojisi Anabilim Dalı (Caz Türkçe Tezli)
Çalışma Hayatı:

Taross Bilişim	2016-
Microsoft	1999-2015
Infina Yazılım	1997-1999
Minor Yazılım	1996-1997
Deniz Harp Akademisi	1995-1996
Siemens	1994-1995
Globeks	1992-1994